

RÓK

BIBLIOTEKA
UMCS
LUBLIN

1930

KALENDARZ

EXPRESS

LUBLIN 1930.

NAKLADEM DZIENNIKA
„EXPRESS LUBELSKI”. ≡≡≡

PAŃSTWOWY BANK ROLNY

Oddział w Lublinie Kapucyńska 1.

Institucja Centralna: Warszawa, ul. Nowogrodzka 50.

ODDZIAŁY: w Warszawie (Oddział główny), Grudziądzu, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Lwowie, Łucku, Pińsku, Poznaniu, Wilnie, Agentura w Gdyni. Adres telegraficzny Instytucji Centralnej: „CENTROPEBROL“. Adres telegraf. Oddziałów: „PEBROL“. Kapitał zakładowy, całkowicie wpłacony 130 milj. zł.

Państwowy Bank Rolny udziela długoterminowych pożyczek amortyzacyjnych w 7 proc. Listach Zastawnych na kupno gruntu i na inwestycje rolne: udziela drobnym i średnim gospodarzom rolnym, za pośrednictwem spółdzielni i samorządowych kas pożyczkowo-oszczędnościowych krótkoterminowych i kredytów obrotowych, oraz kredytu towarowego w nawozach sztucznych, kupuje majątki ziemskie na parcelacje i podejmuje się parcelacji komisowej; przyjmuje wkłady z 3 mies. terminem wypowiedzenia za oprocentowaniem rocznym w wysokości 6 od sta, z 1 mies. terminem wypowiedzenia za oprocentowaniem rocznym 5 od sta na każde żądanie za oprocentowaniem rocznym 4 od sta, oraz na książeczki oszczędnościowe za oproc. 6 od sta.

Państwowy Bank Rolny pośredniczy w kupnie i w lokacie Listów Zastawnych.

Państwowy Bank Rolny dostarcza rolnikom wszelkich nawozów sztucznych na dogodnych warunkach kredytowych.

KALENDARZ
»EXPRESS«

NA ROK

1930.

NAKLAD DZIENNIKA „EXPRESS LUBELSKI”.

LUBLIN ————— 1930.

TOMASZ TURBAŃSKI, DOM ROLNICZO - OGRODNICZY

Lublin, Krak.-Przedm. 60, telef. 3-50, depesze „Turbański”.

N A S I O N A .

HANDEL PŁODAMI ROLNEMI.

Najlepszą Reklamą - Dobroć Towaru!

A. PIASECKI S. A., Fabryka czekolady i cukrów, KRAKÓW

poleca swoim Konsumentom towar gwarancyjnie czysty (bez domieszki jakichkolwiek namiaszków), a więc czekoladę kuchenną do gotowania, deserową, mleczną i śmietankową, wielki wybór czekoladek i cukrów w ozdobnych pudełkach.

—————0000000—————

Z A W I A D O M I E N I E.

Wobec stale pojawiających się w handlu wyrobów niektórych wytwórni, usiłujących formą, ładując zbliżonym sposobem opakowania, a nawet podobnymi nazwaniami poszczególnych gatunków, nadać tymże wyrobom wygląd i podobieństwo wyrobów naszych — czem **P. T. Kupujący systematycznie są w błąd wprowadzani**, gdyż nie otrzymują towaru tej jakości i odżywczej zawartości, jaki my produkujemy — prosimy usilnie o **zwracanie baczonej uwagi na firmę naszą**, uwidoczoną na opakowaniach, jak również na samychże czekoladkach.

W ostatnich dniach został opublikowany Wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie, dający nam pełne zadośćuczynienie za firmę, która przez dłuższy czas zewnętrzne opakowanie nasze podrabiała i **dobrej marce wyrobów naszych szkodziła**, skłoniło nas to więc do ogłoszenia powyższego zawiadomienia, w celu **ostrzeżenia nasładowców**.

SAMOCODY FORD TRAKTORY FORDSON
SPRZEDAJE ZE SKŁADU W LUBLINIE.

POLSKA SPÓŁKA SAMOCHODOWA

„LARYSSA”

LUBLIN, KRAK.-PRZEDMIEŚCIE 49, TEL. 10-11.

WYDZIAŁ
UMCS
LUB

KALENDARJUM.

BANK HANDLOWY W WARSZAWIE

SPÓŁKA AKCYJNA **ODDZIAŁ W LUBLINIE** SPÓŁKA AKCYJNA

Rachunek żyrowy w Banku Polskim—Konto czekowe P.K.O. Nr. 100.052.

Adres telegraficzny „HANDLOBANK” Magazyny Towarowo-Zbożowe z własną boczną koleją.

Przyjmuje wkłady oszczędnościowe zwykłe, wkłady: 1) na okaziciela książeczki bezimiennie, 2) na imię i nazwisko przez składającego wskazane, jednak płatne okazicielowi książeczki, 3) na okaziciela książeczki do odbioru tylko na podstawie umówionego hasła, 4) na książeczki okazicielskie w 2-ech egzemplarzach, składanych razem przy odbiorze pieniędzy. Inkasuje weksle i frachty, magazynuje wszelkie towary, załatwia operacje dyskontowe, przekazowe oraz inne w zakres bankowości wchodzące.

INSTYTUCJA CENTRALNA W WARSZAWIE.

Oddziały miejskie w Warszawie: Królewska, „Praga” i „Tłomackie”.

Oddziały prowincjonalne: Baranowicze, Będzin, Brześć n/Bugiem, Częstochowa, Kalisz, Katowice, Kowel, Lublin, Lwów, Łódź, Płock, Poznań, Radom, Radomsk, Równe, Sosnowiec, Stąpce, Tomaszów Mazowiecki, Wilno, Włocławek.

17

RYBNICKA FABRYKA MASZYN

Sp. z o. odp.

Tel. Nr. 69 i 125

RYBNIK G. ŚL. ADR. TELEGR. „RYMAG”

**Maszyny i urządzenia dla przemysłu górnictwa
i kamieniołomów.**

Automatyczne obiegi wózków kopalnianych.

Urządzenia transportowe.

Maszyny wyciągowe dla szacht i sztolni.

Wciągi (lifty) towarowe i osobowe.

Wagi wagonowe i wozowe.

Konstrukcje żelazne.

Odlewy żeliwne.

4

ODDZIAŁ:

KATOWICE. G. ŚL.

ul. św. Stanisława Nr. 4.

STYCZEŃ 31 dni.

1 Środa Nowy Rok.	
2 Czwartek Imienia Jezus	
3 Piątek † Daniela M.	
4 Sobota Tytusa B.	
5 Niedziela Telesfora P. M.	
6 Poniedziałek 3 Króli.	
7 Wtorek Lucjana i Juljan	
8 Środa Seweryna Op.	

Kościuszki 8, tel. 360.
Parter, front.

Starannie.

Drukarnia „S. J. U. K. A.”
Książki — Broszury.

Tuczcie świnie prawdziwą

Centralną Michałowskiego

premijowaną na P. W. K.

Fabryka założona w 1874 roku.
Nagrodzona licznymi dyplomami i medalami.

Spółka Akcyjna
Fabryki Maszyn i Narzędzi Rolniczych
M. Wolski i S-ka

w LUBLINIE

BIURO GŁ. SŁ. KUR. TELEFON Zamoscu.

Maszyny i urządzenia dla przemysłu
i kamieniołomów.

Automatyczne obiegły wózków kopa

Urządzenia transportowe.

Maszyny wyciągowe dla szacht i ąrtokół.

Wciągi (łuty) towarowe i osobowe.

Wagi wagonowe i wozowe.

Konstrukcje żelazne.

Odiawy żelazne.

ODDZIAŁ:

Cennik, pr. KAWCZYK G. SŁ.
Adres dla depesz: Sp. Akc. „M. Wolski i S-ka” Lublin.

Adres dla depesz: „Emwol“ Lublin.

STYCZEŃ dni 31.

	artek elego P. M.
	ek † Antoniego Op.
18	Sobota Kat. Sw. Piotra.
19	Niedziela Henryka B. W.
20	Poniedziałek Fabjana i Sebast.
21	Wtorek Agnieszki P. M.
22	Środa Wincentego
23	Czwartek Ildefonsa B. W.
24	Piątek † Tymoteusza
25	Sobota Nawr. Św. Pawła
26	Niedziela Polikarpa P. M.
27	Poniedziałek Jana Złotoustego
28	Wtorek Ob. Św. Agn.
	a iszka Sal.
30	Czwartek Martyny P. M.
31	Piątek † Piotra Nolasko

Kościuszki 8, tel. 360.
Parter, front. — — —

Drukarnia „SZTUKA”

Książki. — Broszury. — Tygodniki.

Od pierwszego należy zaprenumerować

„Express Lubelski”

Kościuszki 8, tel. 360.
Parter front. — — —

LUKSUSOWO - ZYSKOWNA NOWOŚĆ

NAJLEPSZA MASZYNA
DO SZYCIA —

„BOSTON”

Wspaniała lustrowa toaleta,
Wykwintnie-efektowna szafka z zegarem pierwszej jakości.

A to w jednym przedmiocie.

Prawdziwy amerykański pomysł!!!

Amatorzy żądają prospektów z cenami od przedstawiciela firmy

S. JAKUBOWICZ

10

WARSZAWA, ŻELAZNA-BRAMA 6, tel. 44-56.

Czechosłowacka Spółka Akcyjna Złączone Fabryki Maszyn Rolniczych Fr. Melichar-Umrath i S-ka T. A. Brandys s.r.l.

Filja Lwów, ul. Gródecka 61.
Telefon 9-94.

Warszawa, Nowy Świat 9.
Telefon 281-34

Siewniki rządowe, patent „Unikum” i „Patria”.

Siewniki kombinowane pat. „Imperator”.

Siewniki do szt. nawozów system „Westfalja”.

Siewniki do buraków zwykle i kombinowane do siewki kupkowego (Dibbel) lub pełnego.

Siewniki rządowe trybikowe patent „Patria”.

Kartoflarki patent „Melichar Hajek”, oraz światowej sławy maszyny żniwne.

Plugi uniwersalne.

Plugi dwu, trzy i czteroskibowe.

Brony talerzowe i zwykle.

Kultywatory sprężynowe.

Plewniki ręczne „Comet Jr.”.

Plewniki konne „Plantage” Nr. 8.

Specjalne trzyczędowe **wypielacze** do buraków nasadzone, używane także do uprawy zboża

Podsukibowce z jednokolowym przodkiem.

Oprócz tego: Austriackie tryjery „Phönix”, czeskie siewczarki „Ben-tall’a”, buraczarki, śrutowniki z walcami lub kamieniami, młynki do młyna, młynki do młyna „Libella” i t.p.

9

1	Sobota Ignacego B. M.
2	Niedziela Ocz. N. M. P.
3	Poniedziałek Błażeja B. M.
4	Wtorek Ansgar. i Andr.
5	Środa Agaty P. M.
6	Czwartek Doroty P. M.
7	Piątek † Romualda Op.
8	Sobota Jana z Matty W.
9	Niedziela Apolonji P. M.
10	Poniedziałek Scholastyki P.
11	Wtorek Ob. N. M. P.
12	Środa Eulalji P.
13	Czwartek Jana i Dobrosł.
14	Piątek † Walentego K.
15	Sobota Faustyna i Jow.

Kościuszki 8, tel. 360.
Parter, front. — —
— Odezwy.

Drukarnia „SZTUKA“
Afisze. — Rozrutki. —

Tuczcie świnie prawdziwą

Centraliną Michałowskiego

premjonaną na P. W. K.

Uniwersalny Magazyn Ludwik Księżycki

Lublin, ul. Foksal Nr. 20,
tel. 17-20.

POLECA:

Farby suche, olejne lakierowe, artystyczne i szkolne. Lakier, smary, wyroby szczotkarskie, szpagat, mydło, nafta, świece. Przybory fotograficzne, aparaty, galanterja, grzebienie, brzytwy, nożyczki, scyzoryki, perfumy, wody kolońskie, kosmetyka, przybory optyczne, chirurgiczne, materiały techniczne, apteczne i opatrunkowe. Wyroby gumowe. Ceraty. Nasiona pastewne, ogrodowe i kwiatowe.

Przybory do rybołówstwa.

Gąbki, skórki zamshowe.

11

Ceny konkurencyjne. ————— Ceny konkurencyjne.

MIEJSKI ZAKŁAD GAZOWY W LUBLINIE.

FABRYKA przy ul. Gazowej Nr. 9, (wprost dworca kolejowego). Tel 6-36 poleca **koks kowalski**, do motorów na gaz ssany i ogrzewania centralnego, **koksik drobny** do piecyków żelaznych, **miął koksowy** do izolacji podłóg, **smołę gazową**, **siarczany amonu**, **benzol** motorowy oraz **grafit** retortowy—hurtowo i detalicznie po cenach rynkowych.

INSPEKCJA przy ul. Staszica Nr. 1 (róg Zielonej) Tel. 2-27 posiada stale na składzie wszelkie **przyrządy i aparaty do oświetlania, ogrzewania i gotowania** za pomocą gazu oraz części zapasowe do tych przyrządów. Ceny konkurencyjne.

INSPEKCJA przyjmuje zamówienia na **instalacje gazowe** a także przeprowadza oczyszczanie dawnych instalacji i regulowanie przyrządów i lamp gazowych.

12

16 **Niedziela**
Juljanny P. M.

17 **Poniedziałek**
Patrycjusza B.W.

18 **Wtorek**
Symeona B.M.

19 **Środa**
Konrada W.

20 **Czwartek**
Leona i Eustach.

21 **Piątek**
† Maksymiana.

22 **Sobota**
K. Św. P. w Ant.

23 **Niedziela**
Piotra Damjana.

24 **Poniedziałek**
Macieja Apost.

25 **Wtorek**
Cezarego W.

26 **Środa**
Aleksander Bisk.

27 **Czwartek**
Aleksand. i Nest.

28 **Piątek**
† Leandra B.W.

Kościuszki 8, tel. 360.
Parter, front. — — —

Cyrkularze.

Drukarnia „SZTUKA“

Blankiety. —

Koperty. —

Od pierwszego należy zaprenumerować

„Express Lubelski“ Kościuszki 8, tel. 360.
Parter, front, — — —

Reformackie ^{pigułki} z marką **Zakonnik**

znane od 1602 r.

REGULUJĄ żołądek, chronią od REUMATYZMU, cierpień WĄTROBY, nadmiernej OTYŁOŚCI, ARTRETYZMU, uderzeń KRWI do GŁOWY, uśmierzają HEMOROJDY, czyszczą KREW i przy skłonnościach do obstrukcji są łagodnym środkiem przeczyszczającym. Użycie 1 do 2 pigułek na noc.

Cena pud. zł. 1.35, wyrobu apteki

Karczewski — Tuszyński, Warszawa Trębacka 4.

Żądać z „ZAKONNIKIEM”.

1589

Flizy ścienne glazurowane
Rury kamionkowe
Posadzki kamionkowe
Szamotową cegłę wysokowartościową i zaprawę
Dynasową cegłę wysokowartościową i zaprawę
Fasadowe materiały szlachetne i kamień sztuczny

Mikę

DOSTARCZA

„DOMAT”

BIURO DOSTAW MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

KRAKÓW, Aleja Krasińskiego 10

Telefon № 42-68

14

Reprezentacja:

ZACHODNIO-CZESKIE FABRYKI
KAOLINOWE i SZAMOTOWE

TUBY.

KAPSLE.

**ŚLĄSKA FABRYKA
WYROBÓW METALOWYCH**

„MEWA”

BIELSKO—ŚLĄSK STRZELNICZA 35

skr. poczt. 63.

Telef. 18-63.

Adres telegr.: „Mewa” Bielsko.

Pierwsza w Polsce Fabryka Kapsli

Wyrabia:

Kapsle stanjolowe i metalowe do wszelkiego rodzaju butelek i sioi, kapsle do świec grobowych oraz do rurek szklanych na tabletki.

Nakrętki do słoików.

Tuby ołowiane, cynowe i ołowiano-cynowane, gładkie, lakierowane i drukowane.

Korki natryskowe.

Crownkorki.

15

KAPSLE.

TUBY.

BIURO TECHNICZNE ALBERT KARP Inżynier

WARSZAWA, Wilcza 54, telef.: 172-47 i 92-71.

Składy: Okopowa 56.

16

CERAMIKA BUDOWLANA

Płytki terakotowe zagraniczne

Płytki glazurowane ścienne, białe i kolorowe

Licówka biała i kolorowa

Kafle krajowe i zagraniczne

Rury kamionkowe, Cegła szamotowa Podłogi Lonz

S i K do wzmocnienia podłóg cementowych.

Dostawa natychmiastowa z bogato zaopatrzonych składów w Warszawie.
Ceny hurtowe, towar pierwszorzędny. Oferty i kosztorysy na żądanie.
Firma poleca wykwalifikowanych układaczy.

MARZEC dni 31.

1	Sobota Albina B. W.
2	Niedziela Heleny Cesarz.
3	Poniedziałek Kunegundy Ces.
4	Wtorek Kazim. Kr. W.
5	Środa † Popielec
6	Czwartek Wiktora
7	Piątek † Tomasza z Ak.
8	Sobota † Bł. Wincent.
9	Niedziela Franciszki
10	Poniedziałek 40 Męczenników
11	Wtorek Konstantego W.
12	Środa † S. d. Grzeg.
13	Czwartek Krystyny P. M.
14	Piątek † S. d. Matyldy
15	Sobota † S. d. Klem.

Kościuszki 8, tel. 360.
Front, parter.

Drukarnia „SZTUKA”

==
Tygodniki.

— Broszury.

==
Książki.

Tuczcie świnie prawdziwą

Centralną Michałowskiego

premjonaną na P. W. K.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI

POWIATU LUBELSKIEGO
W LUBLINIE, ul. NARUTOWICZA 13

założona w roku 1925 przez Sejmik, przyjmuje na lokatę wszelkiego rodzaju wkłady, od których płaci:

od wkładów z 3-mies. wypowiedzeniem	12 ⁰ / ₀
" z 2-mies. "	11 ⁰ / ₀
" z 1-mies. "	10 ⁰ / ₀
" na każde żądanie od 7 do	9 ⁰ / ₀
" na r-ach bieżących od 4 do	4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀

od wkładów dolarowych stawki 1⁰/₀ mniejsze. Procenta nieodebrane Kasa dopisuje do kapitału; od większych wkładów co kwartał, a od małych co pół roku. — Pełną gwarancję za wkłady i za wszelkie zobowiązania Kasy wobec osób trzecich (§ 4 statutu) ponosi Lubelski Powiatowy Związek Komunalny (16 gmin i 7 miast), Kasa przeło daje niewzruszoną gwarancję odpowiedzialności finansowej. 20

Pieniądz przyrasta — gdy procentuje.

Wytwórnia Stolarska
i Magazyn Mebli
**J. Wróblewski
i W. Brzuska**

LUBLIN, Krak. Przedm. Nr. 36,
tel. 7-86.

POLECA W WIELKIM WYBORZE:

Meble stolarskie wszelkiego rodzaju i gięte pierwszorzędných fabryk, oraz otomany własnego wyrobu, łózka żelazne różnych gatunków i lustra różnych wymiarów. -

KUPUJE MEBLE UŻYWANE 21
WSZELKIEGO RODZAJU.

A P T E K A Jana WITKIEWICZA

W POTOKU ŻŁOTYM k. BUCZACZA

P O L E C A

LINIMENTUM MENTHOLI NERWOTON

najlepsze uśmierzające nacieranie na reumatyzm, gościec, ból głowy, ból zębów, postrzał (ischias) oraz wszelkie nerwobóle. Żądać tylko jedynie prawdziwe Linimentum Mentholi z podpisem.

MR. JAN WITKIEWICZ

Potok Żłoty koło Buczacza.

19

DO NABYCIA W APTEKACH WZGLĘDNIIE U WYTWÓRCY.

MARZEC dni 31.

16	Niedziela Abrahama Pust.
17	Poniedziałek Józefa z Arym.
18	Wtorek Gabryela Arch.
19	Środa Józ. Obl. N.M.P.
20	Czwartek Wolframa B.
21	Piątek † Benedykta Op.
22	Sobota † Siedmiu bol.
23	Niedziela Katarzyny Kr.
24	Poniedziałek Marka i Tymot.
25	Wtorek Zwiast. N. M. P.
26	Środa Ludgera B. W.
27	Czwartek Jana Damazego
28	Piątek † Jana Kapistr.
29	Sobota † Eustazego Op.
30	Niedziela Anieli Wd.
31	Poniedziałek Balbiny P.

Kościuszki 8, tel. 360.
Front, parter.

Drukarnia „SZTUKA“
AFISZE. — ROZRZUTKI. — ODEZWY.

Od pierwszego należy zaprenumerować

„Express Lubelski” Kościuszki 8, tel 360.
Parter, front. — — —

SIWE WŁOSY NIKOGO NIE ZDOBIA

Farbą JUVENOL można siwym włosom nadać każdy żądany ko'lor

JUVENOL jest to naprawdę jedyna dobra i pewna farba do włosów.

JUVENOL łatwy w użyciu, nieszkodliwy, do nabycia wszędzie. PARFUMERIE D'ORIENT WARSZAWA.

22

KURSY KROJU I SZYCIA ZOFJI TWAROWSKIEJ

przyjmuje uczennice
do nauki każdego
— — czasu. —

LUBLIN, ulica Wieniawska Nr. 12, m. 7.
DOM SEJMIKU. 27

Od przeszło 50 lat przepisują lekarze przy **reumatyzmie, bólu w biodrach i bokach** oraz **heksenszusie** znane plastry

Benzons - Pflaster

wyrobu firmy **Seabury & Johnson**. Przy zastosowaniu tego środka zaraz przy pierwszych objawach choroby odczuwa się ulgę zwykle już po użyciu pierwszego plastra.

Kto chce być zawsze zdrow, ten powinien mieć stale w domu „Benzons-Pflaster“. Żądajcie tylko

„**BENZONS-PFLASTER**“
firmy **Seabury & Johnson**

i wystrzegajcie się naśladownictw.
Do nabycia we wszystkich prawie aptekach.

Benzons - Pflaster
Hamburg, Mönckebergstr. 31.

Gramofony

pierwszorządne, najnowszej konstrukcji

PŁYTY artystyczne, orkiestrowe i taneczne,
INSTRUMENTY MUZYCZNE dęte, smyczkowe, perkusyjne

SZKOŁY i **UTWORY MUZYCZNE** na wszelkie instrumenty

WYDAWNICTWA WŁASNE jak: Śpiewnik szkolny część I i II (zatwierdzony przez M. W. R. i O. P.) i inne poleca:

St. Pełczyński, Poznań

ULICA 27-go GRUDNIA Nr. 1. 26

Warsztaty i Garaże Samochodowe

Michał RUDCZAK

LUBLIN,

ul. Kapucyńska Nr. 1 (gmach Hotelu „Victoria“).
Telefon 587.

28

1	Wtorek Teodory M.
2	Środa Franciszka
3	Czwartek Ryszarda B. W.
4	Piątek † Izydora B. W.
5	Sobota † Wincentego
6	Niedziela Wilhelma Op.
7	Poniedziałek Epifanjusza B.
8	Wtorek Dyonizego B.W.
9	Środa Marji Kleofas.
10	Czwartek Ezechiela Pr. M.
11	Piątek † Leona Wiel.
12	Sobota † Wiktora M.
13	Niedziela Hermenegilda
14	Poniedziałek Walerjana
15	Wtorek Anastazego M.

Wytwórnia czapek i skład kapeluszy męskich
S. JANUSZEWSKI Lublin, Kapucyńska Nr. 2.

Tuczcie świnie prawdziwą

Centraliną Michałowskiego

premijowaną na P. W. K.

P O L E C A M Y

BLACHĘ OCYNKOWANĄ DO KRYCIA DACHÓW Marki „C. K. H. KRÓL. HUTA“

znaną ze swej niedoścignionej dobroci gatunkowej zarówno na całym terenie Rzeczypospolitej Polskiej jak i w wielu krajach europejskich i zamorskich.

Blachą ocynkowaną marki „C. K. H. „Król. Huta“ pokryto olbrzymią ilość domów mieszkalnych, kościołów, pałaców i t. p. w kraju i zagranicą.

Naszą blachę ocynkowaną nabywać można w Składach Żelaza i Materiałów Budowlanych, Spółdzielniach Rolniczo-Handlowych i Kooperatywach.

Ewentualnie prosimy zamówienia przesyłać wprost do nas.

I N N E W Y R O B Y :

BLACHA CYNKOWA we wszystkich żądanych wymiarach,
WIADRA I GARNKI OCYNKOWANE ze znakiem „C. K. H.”,
BEDNARKA OCYNKOWANA na haki do rynien (rynajzy) i obręcze,
BLACHY DZIURKOWANE z wszelkich metali dla przemysłu górniczego, młynów, browarów, gorzeln i cukrowni, dla centrifug, filtrów i innych celów technicznych.
BĘBNI, SKRZYNIE DO WĘGLA I NA ODPADKI i t. p. wyroby blaszane, ocynkowane i lakierowane.

Wzory, oferty i kosztorysy wysyłamy na żądanie bezpłatnie.

PRODUKCJA ROCZNA 30.000 tonn.

BLACHĘ OCYNKOWANĄ DO KRYCIA DACHÓW Marki „C. K. H. Król. Huta“ eksportujemy do: Austrii, Argentyny, Bułgarii, Danji, Estonji, Finlandji, Grecji, Jugosławji, Litwy, Lotwy, Rumunji, Szwecji, Szwajcarji, Węgier i inn. 2

KWIECIEŃ dni 30.

16	Środa Marceljana	
17	Czwartek † Wielki, Anic.	
18	Piątek † Wielki, Bog.	
19	Sobota † Wielka, Tym.	
20	Niedziela Zm.Chr.Pana	
21	Poniedziałek Wielkanoc.	
22	Wtorek Sotera i Kaja	
23	Środa Wojciecha B. M.	
24	Czwartek Fidelisa Kapuc.	
25	Piątek † Marka Ew.	
26	Sobota Kleta i Marcl.	
27	Niedziela Teofila i Tert.	
28	Poniedziałek Pawła od Krzyż.	
29	Wtorek Piotra M.	
30	Środa Katarzyny	

Kościuszki 8, tel. 360.
Front, parter. — — —
— KLEPSYDRY.

Drukarnia „SZTUKA“
ZAWIADOMIENIA TOWARZYSKIE.

Od pierwszego należy zaprenumerować

„Express Lubelski”
Kościuszki 8, tel. 360.
Front, parter. — — —

FABRYKA OCTU i MUSZTARDY
A. Gwoździowski

LUBLIN

Telefon Nr. 14-74.

Rok założenia 1867.

44

WARSZTATY MECHANICZNE
BRACIA RAKOWSCY

LUBLIN, Bychawska Nr. 53 (dom własny).

Remonty maszyn parowych, spalinowych, motorów i młocarni.

ROBOTY TOKARSKIE.

Części do żniwiarek i kosiarek na składzie. 43

TELEFON 15-59.

Wapno Budowlane
i Mielone „Nawozowe“
Kamień budowlany,
Tłuczeń i Cegłę maszynową
oznaczone **ZŁOTYM MEDALEM** na P.W.K.
w Poznaniu
po cenach konkurencyjnych i na wygodnych
warunkach płatności dostarczają:

Zakłady Przemysłowe „CHECINY” S. A.
(Dawn. J. Hempel) poczta CHECINY,
ewentualnie Warszawa, Sienkiewicza 4-15.

Tel. 413. Tel. 64.

HUTA SZKLANA

„WIDOK” Sp. z ogr. odp.

w RADOMIU, Dzierzków Nr. 3

Produkcja: BUTELKI do wina, piwa, wódek, konjaków, lemoniady, esencji octowej, apteczne etc.,

SZKŁO LAMPOWE,
SŁOJE, GAŚNIORY.

39

BIURO i PRZEŚCIĘBIORSTWO BUDOWY
Inż. M. LANDAU

Lwów, ul. Senatorska 11a.--Telefon 663.

Projektuje i wykonuje:

Koleje i bocznice normalnotorowe,
Kolejki wąskotorowe i linoowe,
Mosty drewniane, kamienne i żelazno-betonowe,
Roboty wodne, kanalizacje i wodociągi,
Budowle i zakłady przemysłowe.

29

JEDZIE TYLKO
MAKARON WŁOSKI

marki „KŁOS“

wyrób fabryki wyrobów mącznych

„K Ł O S“

Spółki z ogr. odp.

w Lwowie, ul. Kościuszki L. 14. Tel. 30-17.

ODZNACZONY ZŁOTYM MEDALEM PARYŻ 1928.

30

P A Ł A C S Z T U K I

Stała Wystawa Antykwarnia i Sala Licytacji.

KUPNO, KOMIS, SPRZEDAŻ

13

z wolnej ręki i przez licytację:

antyków, bronzów, ceramiki, szkła, porcelany, obrazów, szyćchów, kilimów, dywanów, tkanin, oręza, zegarów, sreber, kryształów, żyrandoli i t.p. Urządzenie specjalnych wystaw i licytacji prywatnych kolekcji dzieł sztuki, stylowych urządzeń mieszkaniowych i t. p.
Wielki wybór współczesnych mebli stylowych całych kompletów.

Wystawa otwarta codziennie od 10 do 7 pp. W święta od 11 — 2.

Warszawa, Trębacka 2, I piętro. Tel. 317-87. P.K.O. Nr. 11666.

1	Czwartek Filipa i Jak. Ap.
2	Piątek † Zygmunta Kr.
3	Sobota Roczn. Konst
4	Niedziela Florjana M.
5	Poniedziałek Piusa V. P. W.
6	Wtorek Jana Apostoła
7	Środa Op. św. Józefa
8	Czwartek Stanisława B.M.
9	Piątek † Grzeg. Ner.
10	Sobota Izydora Op.
1 1	Niedziela Mamerta B.
12	Poniedziałek N.M.P. Łaskawej
13	Wtorek Serwacego B.W.
14	Środa Bonifacego M.
15	Czwartek Zofji Wd. M.

OGŁASZAJCIE SIĘ W WIELKIM DZIENNIKU
CZYTANYM PRZEZ
WSZYSTKICH. — — —
„EXPRESS LUBELSKI“

Tuczcie świnie prawdziwą

Centraliną Michałowskiego

premijowaną na P. W. K.

Rok. zał. 1900.

Rok. zał. 1900.

Przedsiębiorstwo Techniczno-Budowlane
W. Szczepański i S. Orłowski

Sp. z ogran. odpow.

33

w LUBLINIE, Krakowskie.Przedm. 36, telefon 219.

Budowa z własnych lub powierzonych materiałów wszelkich budynków gospod., domów dochodowych, willi, fabryk, szkół, kościołów etc. Roboty żelbetowe. Projekty, kosztorysy, ekspertyzy. Radykalne usuwanie grzyba i wilgoci.

**T-wo T. KUJAWSKI,
M. MILEWSKI,
SZWENTNER i S-ka.**

Lublin, Krak.-Przedm. Nr. 62.

POLECA: Młocarnie, kieraty, tryjery, wialnie, siewczarnie, siewniki, żniwiarki, kosiarki, grabiarki, plugi, brony, kultywatory, wirówki i in. części zapasowe do narzędzi rolniczych.

Węgiel kamienny, drzewny, koks, papę dachową, koriolit, blachę ocynkowaną, smołę gazową, lak asfaltowy, oliwę do do maszyn, smar do wozów.

34

Spółdzielnia Ogrodniczo - Pszczelarska

z odp. nieogr.

w Lublinie, ul. Lipowa Nr. 3, tel. 16-13.

Konto P. K. O. Nr. 66.917.

Zakłada sady handlowe i pasieki.

Posiada na składzie: nasiona warzyw i kwiatów, ule, wszelkie przybory i artykuły ogrodnicze i pszczelnicze.

Prowadzi handel: owocami, warzywami, pszczołami, miodem i woskiem, przerabia wosk na węzę.

Udziela kredytu na podniesienie i powiększenie pasiek oraz

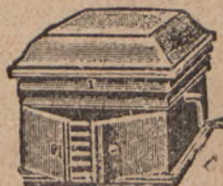
Wykonuje wszelkie zlecenia w zakresie ogrodnictwa i pszczelnictwa wchodzące —

Za gotówkę lub na dogodnych warunkach kredytowych.

37

HURT

**HURTOWY SKŁAD
INSTRUMENTÓW
MUZYCZNYCH
GRAMOFONÓW I PŁYT**

DETAL

**JAKÓB
ŚPIWAK**

Warszawa, Nalewki 12
tel. 149-28 i 410-51.

**POLECA: Wszelkiego rodzaju instrumenty muzyczne
Gramofony tubowe oraz beztubowe
własnego wyrobu z marką fabr. „TONOPHON“**

Firma egzystuje od 1881 r.

CENNIKI NA ŻĄDANIE.

CENNIKI NA ŻĄDANIE.

35

Fabryka kopyt i szpilek drewnianych
„FORMIARZ Sp. Akc.“

WARSZAWA, Kowieńska Nr. 14. Telefon 175-41.

Poleca: kopyta do robót mechanicznych i ręcznych, prawidła,
 36 prawidełka, maszynki do rozpychania obuwia i szpilki.

16	Piątek † Jana Nepom.
17	Sobota Paschalisa W.
18	Niedziela Feliksa Kapuc.
19	Poniedziałek Piotra, Celest.
20	Wtorek Bernardyna
21	Środa Wiktora M.
22	Czwartek Julji P. M.
23	Piątek † Dezyder B. M.
24	Sobota Joanny i Arfy
25	Niedziela Grzeg. VII P.W.
26	Poniedziałek Krz. dz. Filipa
27	Wtorek Krz. dz. Bedy
28	Środa Krz. dz. August.
29	Czwartek Wnieb. P.
30	Piątek † Feliksa P.M.
31	Sobota Anieli P.

Kościuszki 8, tel. 360.
Front, parter. — — —

Drukarnia „SZTUKA“

WYDAWNICTWA ILLUSTROWANE.

Od pierwszego należy zaprenumerować

„Express Lubelski” Kościuszki 8, tel 360.
Parter, front. — — —

JAKI OCET KUPOWAĆ? CZEM SIĘ KIEROWAĆ PRZY WYBORZE GATUNKU i MOCY OCTU???

Devizą dobrej gospodyni powinny być 2 zasady: 1) ocet wart jest tylko tyle, ile wart jest zawarty w nim kwas octowy, 2) ocet powinien być trwały, co zależy od czystości octu i jego mocy. Im ocet jest czystszy i mocniejszy, tem jest trwalszy.

Postawionym przez nas warunkom w zupełności odpowiada tylko 80⁰/₀-wa **ESENCJA OCTOWA** w oryginalnem fabrycznem opakowaniu. Odpowiada ona jeszcze jednemu warunkowi — jest najtańszym mimo swych zalet gatunkiem octu.

Przyczyna tego faktu jest prosta: Esencja octowa zawiera aż 80⁰/₀ chemicznie czystego kwasu octowego, a tylko 20⁰/₀ destylowanej wody, tak że 200 gramów esencji octowej koncentrują w jednej małej buteleczce tyle octu, ile 9 półlitrowych butelek octu stołowego. Do jednej butelki esencji octowej fabryka dodaje tylko jedną etykietę, jeden korek, raz tylko pakuje, wozi, zatrudnia pracowników przy nalewaniu e. t. c. Do octu trzeba kosztu te powtórzyć 9 razy.

Gospodyni niepraktyczna opłaca z nadatkiem wszystkie wydatki, gospodyni praktyczna sama rozcieńcza kwas octowy i pieniądze na niepotrzebne rozchody zatrzyma w swojej kieszeni.

Wiele jednak gospodyń, bezsprzecznie dobrych, unika kupowania esencji octowej z innych jeszcze powodów: nie umieją rozcieńczać esencji octowej na ocet i wierzą w oszczędność rozpowszechnianą o esencji octowej przez nieuczciwą konkurencję, jakoby esencja octowa była innym niż ocet fermentacyjny, osobliwie szkodliwym kwasem.

Chwila jednak zastanowienia się i kilka prób wystarczy, zarówno na zapoznanie się ze sposobem rozcieńczenia esencji octowej, jak i ze sprawdzeniem opinii wrogich konkurentów.

Zwykły ocet stołowy, używany do kuchni zawiera, zależnie od sprzedawcy 2,7⁰/₀ do 3,5⁰/₀ kwasu octowego. Jeżeli esencję octową 80⁰/₀-ową rozcieńczymy 20-krotnie, otrzymamy ocet 4⁰/₀.

Ocet do marynat inaczej zwany „mocny” zawiera około 5⁰/₀, czasami 6⁰/₀, a wyjątkowo 7⁰/₀ kwasu octowego, czytelnik widzi, jak szerokie granice ma tu konkurencja! Koncentracje te otrzymamy z łatwością rozcieńczając esencję octową 16-krotnie dla octu 5⁰/₀, 13-krotnie dla octu 6⁰/₀ i 11-krotnie dla octu 7⁰/₀-owego.

Niema też nic prawdy w oszczędzaniach o szkodliwości esencji octowej: esencja octowa otrzymuje się drogą rektyfikacji na aparatach podobnych tym, jakich się używa do oczyszczania spirytusu monopolowego. Na tych aparatach kwas octowy surowy destyluje się **kilkakrotnie** dopóty, dopóki najczulsza nawet z metod analitycznych nie wykaże absolutnej czystości produktu. Ponieważ takiego oczyszczania nie stosuje się zupełnie przy metodach otrzymywania octu drogą fermentacyjną, przeto ocet z esencji octowej ma prawo poszczycić się tem, że jest najstarszemu destylowanemu. Poza tą różnicą pochodzenia i produkcji jest to **absolutnie identyczny kwas octowy** taki sam, jak spotykający się we wszelkich innych i na rozmaite sposoby produkowanych octach. Jeżeli więc esencja octowa ten najczystszy z gatunków kwasu octowego miałaby być szkodliwą dla zdrowia, to co powiedzieć o wartości zdrowotnej tego octu, który oprócz kwasu octowego zawiera bezużyteczne, a może nawet szkodliwe dla organizmu eter winny i wódczane, od których tak skrzętnie uwalniamy spirytus monopolowy? A może pp. fabrykanci octu fermentacyjnego w swym zapale konkurencyjnym oświadczą, że ich ocet wcale nie zawiera kwasu octowego?!

Należy dodać, że fabryki kwasu octowego i esencji octowej są pod specjalną kontrolą rządową, każda partja wypuszczonej do sprzedaży do spożycia esencji octowej jest specjalnie badana tak co do mocy, jako też co do gatunku, a biorący esencję octową spożywcę ma gwarancję nie tylko firmy, lecz i kontroli rządowej.

To też każda gospodyni śmiało kupować może esencję octową, rozcieńczając ją w miarę potrzeby, a trzymając zawsze w spiżarni pod kluczem buteleczkę esencji octowej mało zabierającą miejsca, będzie mieć zapas zastępujący kilka butelek octu i kosztujący kilkakrotnie taniej.

CZERWIEC 30 dni.

1 Niedziela Bł. Jakuba	
2 Poniedziałek Marcelina	
3 Wtorek Erazma B.M.	
4 Środa Franciszka Kar.	
5 Czwartek Bonifacego B.M.	
6 Piątek † Norberta i Kl.	
7 Sobota Roberta Op.	
8 Niedziela Ziel. Św.	
9 Poniedziałek Świąt. Pryma	
10 Wtorek Małgorzaty	
11 Środa † S. d. Barnaby	
12 Czwartek Jana W.	
13 Piątek † S. d. Anton.	
14 Sobota † S. d. Bazyl.	
15 Niedziela Wita, Modesta	

Wytwórnia czapek i skład kapeluszy męskich
S. JANUSZEWSKI — Lublin, Kapucyńska 2.

Tuczcie świnie prawdziwą

Centraliną Michałowskiego

premjonaną na P. W. K.

ZAKŁADY MECHANICZNE

„E. PLAGGE i T. LAŚKIEWICZ”

W L U B L I N I E.

45

DZIAŁ III WYKONUJE:

Karoserie samochodowe ciężarowe i osobowe, li-
muzyny wykwindne, giętke własnego systemu,
— — lekkie, wagi jak turystyczne. — —

CZERWIEC dni 30.

16 Poniedziałek
Aliny, Bennona

17 Wtorek
Innocentego M.

18 Środa
Marka i Marc.

19 Czwartek
Boże Ciało.

20 Piątek
† Sylwerjusza

21 Sobota
Alojzego Gonz.

22 Niedziela
Paulina B. i W.

23 Poniedziałek
Agrypiny P. M.

24 Wtorek
Narodz. św. Jana

25 Środa
Prospera B. W.

26 Czwartek
Jana i Pawła M.

27 Piątek
† Serca Jezus.

28 Sobota
Leona II. W. P.

29 Niedziela
Piotra Paw.

30 Poniedziałek
Wspom. S. Paw.

Kościuszki 8, tel. 360.
 Parter, front. — — —

Drukarnia „SZTUKA“

Listowne zamówienia z prowincji wykonuje natychmiast.

Od pierwszego należy zaprenumerować

„Express Lubelski“

Kościuszki 8, tel. 360.
 Parter front. — — —

„MARKA ŚWIATOWEJ SŁAWY”
— — ZNANA OD LAT 40 — —

Dla zdrowia dzieci!
przez powagi lekarskie zalecany.

HAYA PUDER
ANTISEPTYCZNY
i MYDŁO HYGIENICZNE

dla niemowląt i dzieci

Tysiące podziękowań! Ostrzega się przed
naśladownictwami!

Dlatego żądać należy wszędzie tylko PUDRU HAYA

Do nabycia we wszystkich aptekach i drogueryach.

==== Główny skład wysyłkowy: =====
S. HAY, aptekarz, we Lwowie, ul. Razimierzowska 31, Koftątaja 12.

LIPIEC dni 31.

1 Wtorek Najśw. Krwi P.J.	
2 Środa Nawiedz. N.M.P.	
3 Czwartek Anatoljusza	
4 Piątek † Józefa Kalas.	
5 Sobota Antoniego	
6 Niedziela Izajasza Pr	
7 Poniedziałek Cyryla i Metod.	
8 Wtorek Elżbiety Kr. Wd.	
9 Środa Weroniki P.	
10 Czwartek 7-iu braci męcz.	
11 Piątek † Pelagii P. M.	
12 Sobota Jana Gwalb. Op.	
13 Niedziela Małgorzaty P.M.	
14 Poniedziałek Bonawentury B.	
15 Wtorek Rozesł. Apost.	

Kościuszki 8, tel. 360.
Parter, front.

Drukarnia „SZTUKA“

BILETY WIZYTOWE NA POCZEKANIU.

Tuczcie świnie prawdziwą

Centraliną Michałowskiego

premjonaną na P. W. K.

„CEGLĘ”

ZRZESZONYCH CEGIELN LUBELSKICH

SPRZEDAJE SIĘ W BIURZE

42

ul. 3-go Maja 6, parter.

Sprzedaż od 9-tej do 13-ej i od 17 do 19-ej.

CENY KONKURENCYJNE.

CENTRALA SPÓŁDZIELCZYCH STOWARZYSZEŃ ROLNICZO - HANDLOWYCH w WARSZAWIE, Spółdzielnia z odpowiedzialnością ograniczoną ODDZIAŁ w LUBLINIE

Telef. 1-34. ul. STASZICA 13. Telegraf „STOROL“.

SPRZEDAJE:

MASZYNY, NARZĘDZIA ROLNICZE
i MOTORY — NAWOZY SZTUCZNE
— ARTYKUŁY OPALOWE i BUDO-
WLANE — NASIONA — ZBOŻA
SIEWNE — PASZE, TRESCIWE
— GALANTERJA ŻELAZNA. —

KUPUJE:

41

WAGONOWO i w drobnych partjach
— wszelkiego rodzaju ziemiopłody. —

Telef. 1-34, ul. STASZICA 13. Telegraf „STOROL“.

16	Środa N.M.P. Szkap.
17	Czwartek Aleksego W.
18	Piątek † Szymona
19	Sobota Wincent. á Paul.
20	Niedziela Czesława W.
21	Poniedziałek Praksedy P. M.
22	Wtorek Marji Magdaleny
23	Środa Apolinarego
24	Czwartek Bł. Kunegundy
25	Piątek † Jakóba Apost.
26	Sobota Anny Mat. NMP.
27	Niedziela Natalji M.
28	Poniedziałek Innocentego
29	Wtorek Marty M.
30	Środa Julitty i Donat.
31	Czwartek Ignacego Lojoli

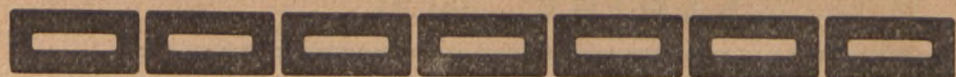
Kościuszki 8, tel. 360.
Parter, front.

Drukarnia „SZTUKA”

— BILANSE. — KSIĘGI HANDLOWE. —

Tylko 12 groszy za wyraz drobnych ogłoszeń liczy

„Express Lubelski“ wielki dziennik
czytany przez wszystkich.

LICZNE

UZNANIA, DYPLOMY I ODZNACZENIA

ŚW I A D C Z A

O NAJLEPSZYCH ODMIANACH I JAKOŚCIACH

N A S I O N

Z SPECJALNEGO SKŁADU I HODOWLI NASION

TELESFOR OTMIANOWSKI

(Właściciele: TELESFOR i KAZIMIERZ OTMIANOWSCY)

w **POZNANIU** — Szkolna 9.

TELEFONY: 3182 i 2134

Adres Telegraficzny: OTMIANOWSKI POZNAŃ.

CENNIKI ILUSTROWANE

WYSYŁAM NA WIOSNĘ I JESIEŃ BEZPŁATNIE.

SIERPIEŃ dni 31.

1	Piątek † Piotra Ap.
2	Sobota N. M. P. Aniel.
3	Niedziela Zn. rel. ś. Szcz.
4	Poniedziałek Dominika W.
5	Wtorek N.M.P. Śnieżnej
6	Środa Przem. Pańskie
7	Czwartek Kajetana W.
8	Piątek † Cyrjaka, Larga
9	Sobota Romana M.
10	Niedziela Wawrzyńca M.
11	Poniedziałek Zuzanny i Dyg.P
12	Wtorek Klary P.
13	Środa Hipolita i Kassj.
14	Czwartek † Wigilja, Euz.
15	Piątek Wnieb. M. P.

Kościuszki 8, tel. 360.
Parter, front.

Drukarnia „SZTUKA“

TANIO. — TERMINOWO. — STARANNIE.

Tuczcie świnie prawdziwą

Centralną Michałowskiego

premjonaną na P. W. K.

Zakład Stolarski

ROBÓT MEBLOWYCH,
BUDOWLANYCH 48
i KOŚCIELNYCH
wykonanie solidne

J. WOJCIECHOWSKIEGO

w Lublinie, ul. Rybna Nr. 3.

ZABAWKI WYPYCHANE

z najprzedniejszych pluszów, flaneli
i metkalu, nie ustępujące wyrobom
zagranicznym

Poleca najtaniej: 49

**Kaliska Wytwórnia zabawek
„KAWYZA“ KALISZ**

Złota 19 Telefon Nr. 480.

Oferty na żądanie
Odzn. Srebrnym medalem na P. W. K. w Poznaniu

ALFRED PESZKE

Fabryka tektury smołowcowej i asfaltu
oraz krycie i konserwacja dachów. 51

Warszawa, Zawiszy 8, tel. 108-96.

ŻĄDAĆ OFERT.

ŻĄDAĆ OFERT.

ŻĄDAJCIE WSZĘDZIE

najtrwalszej i najtańszej, ogniochronnej

PAPY DACHOWEJ

„GOSPODARZ“

Na szeregu wystaw rolniczo-przemysłowych otrzymaliśmy

DYPLOMY ZA DOBRY WYRÓB.

Każdemu, kto poda nam swój adres i na-
deśle markę pocztową za 10 groszy, wy-
ślemy bezpłatnie ilustrowaną broszurę

46

JAK KRYĆ DACHY.

Fabryka papy „GOSPODARZ“ Sp. Akc. W Sieradzu.

SIERPIEŃ dni 31.

16 Sobota
Joach. Oj. MMP.

17 **Niedziela**
Jacka Wyzn.

18 Poniedziałek
Firmina B. W.

19 Wtorek
Marjana i Ruf.

20 Środa
Bernarda Op.

21 Czwartek
Joanny Fremiot.

22 Piątek
† Symforj. i Tym.

23 Sobota
Filipa i Benicj.

24 **Niedziela**
Bartłomieja Ap.

25 Poniedziałek
Ludwika Kr. Fr.

26 Wtorek
N. M. P. Jasnog.

27 Środa
Przen. r. ś. Kaz.

28 Czwartek
Augustyna B.W.

29 Piątek
† Ścięcie gł. ś. J.

30 Sobota
Róży Lim. P.

31 **Niedziela**
Rajmunda W.

Kościuszki 8, tel. 360.
Parter, front. — — —

Drukarnia „SZTUKA“

— TYGODNIKI
— BROSZURY.
— KSIĄŻKI.

Od pierwszego należy zaprenumerować

„Express Lubelski”

Kościuszki 8, tel 360.
Parter, front. — — —

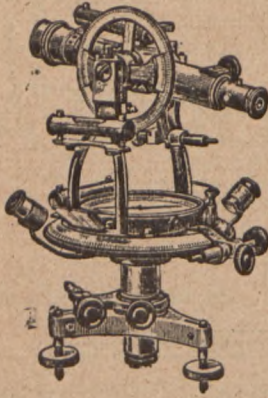
G. GERLACH - WARSZAWA

TAMKA 40.

OSSOLIŃSKICH 4.

FABRYKA INSTRUMENTÓW GEODEZYJNYCH I RYSUNKOWYCH

POLECA:

TEODOLITY

Niwelatory

BUSOLE

Kierownice

Toromierze

Łaty

Libele

Taśmy stalowe

MIARY wszelkiego rodzaju

Urządzenia kreślarni.

WYKONYWA WSZELKIE ROBOTY
PRECYZYJNE I PODZIAŁOWE.

DZIAŁ MASZYN BIUROWYCH:

NAJLEPSZE

MASZYNY DO PISANIA

„UNDERWOOD”

ARYTMOMETRY SZWEDZKIE

„ORIGINAL ODHNER”

ZAPISUJĄCE MASZYNY DO LICZENIA

„SUNDSTRAND”

ANGIELSKIE POWIELACZE

E L L A M S ' a

POLECAMY TAKIŻE:

7

TAŚMY, KALKI, PAPIERY, WOSKOWCE, w najlepszych gatunkach.

WRZESIEŃ dni 30.

1	Poniedziałek Idziego Op. Bł.	
2	Wtorek Stefana Kr. Weg.	
3	Środa Szymona Słup.	
4	Czwartek Rozalji P.	
5	Piątek † Wawrzyńca	
6	Sobota Zacharjasza Pr.	
7	Niedziela Jana M., Reginy	
8	Poniedziałek Nar. N. M. P.	
9	Wtorek Sergjusza P. W.	
10	Środa Mikołaja z Tol.	
11	Czwartek Prota i Jacka M.	
12	Piątek † Imienia NMP.	
13	Sobota Eugenji P.	
14	Niedziela Pod. Krzyża Św.	
15	Poniedziałek N.M.P. Bolesnej	

Wytwórnia czapek i skład kapeluszy męskich
S. JANUSZEWSKI — Lublin, Kapucyńska 2.

Tuczcie świnie prawdziwą

Centraliną Michałowskiego

premjonaną na P. W. K.

ROK ZAŁOŻ. 1909.

ROK ZAŁOŻ. 1909.

**FABRYKA LIN
i SIATEK DRUCIANYCH
St. RUDOWSKI
w ZAWIERCIU.
TELEFON Nr. 113.**

FABRYKA WYKONYWA:

LINY DRUCIANE, stalowe, wszelkich
wytrzymałości i konstrukcji dla górnic-
— — twa, przemysłu i rolnictwa. — —

SIATKI DRUCIANE, do ogrodzeń par-
ków, ogrodów, skwerów, szkólek ogrod-
niczych, zwierzyńców, ptasiarni, placów
tennisowych, do ochrony okien, do za-
— — bezpieczeństwa maszyn i t. p. — —

Ceny konkurencyjne.

Wykonanie solidne.

Dostawa terminowa.

Oferty na żądanie.

WRZESIEŃ dni 30.

16	Wtorek Euzebjy P. M.
17	Środa † S. d. Stygmy
18	Czwartek Józefa W.
19	Piątek † S. d. Januarj.
20	Sobota † S. d. Eustach.
21	Niedziela Mateusza Ap.
22	Poniedziałek Tomasza B. W.
23	Wtorek Tekli P. M.
24	Środa N.M. P. od. w. n.
25	Czwartek Bł. Ładysława
26	Piątek † Cyprjana
27	Sobota Kozmy i Damj.
28	Niedziela Wacława Kr. M.
29	Poniedziałek Michała Arch.
30	Wtorek Hieronima Kapł.

Kościuszki 8, tel. 360.
Parter, front. — — —

CYRKULARZE.

Drukarnia „SZTUKA”

— BLANKIETY. —
KOPERTY. —

Od pierwszego należy zaprenumerować

„Express Lubelski“

Kościuszki 8, tel. 360.
Parter front. — — —

NERWOL

CHEMIKA D-ra FRANZOSA

JEDYNY RADYKALNY I WYPRÓBOWANY ŚRODEK (NACIERANIE) PRZECIW

REUMATYZMOWI

KLUCIU Z POWODU PRZEZIĘBIENIA, POSTRZAŁOWI, ISCHIASOWI i t. p.

ŻAĐAĆ W APTEKACH.

ŻAĐAĆ W APTEKACH.

Wyrób i główna sprzedaż Apteka Mikolascha, Lwów, Kopernika 1.

H. MAKOWSKI WINO-MIÓD KRUSZWICA

FOTOGRAF POLSKI

ARTYSTYCZNIE ILUSTROWANY MIESIĘCZNIK FOTOGRAFICZNY

Organ Polskiego T-wa Miłośników Fotografji Stowarz. Fotografów Zawodowych w Warszawie, Lwowskiego Towarzystwa Fotograficznego, Stowarzyszenia Fotografów Wielkopolskich Klubu Miłośników Fotografji w Łodzi—pod redakcją **St. Schönfelda.**

Pismo, ilustrowane poświęcone szerzeniu sztuki fotograficznej w Polsce i podnoszeniu jej artystycznego poziomu, przeznaczone przedewszystkiem dla fotografów amatorów. Przynosi zarówno wiadomości początkowe o technice, optyce, posiłkowanie się sprzętem fotograficznym, jak również rozważania dla wytrawnych amatorów, przegląd prasy krajowej i zagranicznej, przepisy itp. Każdy numer zawiera artystyczne reprodukcje prac najwybitniejszych fotografów krajowych i zagranicznych.

Numerы okazowe na żądanie bezpłatnie.

Warunki przedpłaty: kwartalnie z odnośnieniem lub przesyłką zł. 4.—, zagranicą zł. 5.—; półrocznie z odnośnieniem lub przesyłką zł. 8.—, zagranicą zł. 10.—; rocznie z odnośnieniem lub przesyłką zł. 15.—, zagranicą zł. 20.—

ADRES ADMINISTRACJI:

Warszawa, ul. Czackiego Nr. 3/5, tel. Nr. 56-34.

Konto w P. K. O. Nr. 48-32.

PAŹDZIERNIK dni 31.

1	Środa Bl. Jana z Dukli
2	Czwartek Anioł. Stróżów.
3	Piątek † Kandyda i Ew.
4	Sobota Franc. Seraf.
5	Niedziela Placyda M.
6	Poniedziałek Brunona W.
7	Wtorek N. M. P. Różańc.
8	Środa Pelagji, Birgitty
9	Czwartek Dyonizego B. M.
10	Piątek † Franciszka B.
11	Sobota Placydy i Zen.
12	Niedziela Maksymiljana
13	Poniedziałek Edwarda Kr. W.
14	Wtorek Kaliksta P. M.
15	Środa Teresy P.

Kościszki 8, tel. 360.
Front, parter. — — —

Drukarnia „SZTUKA“

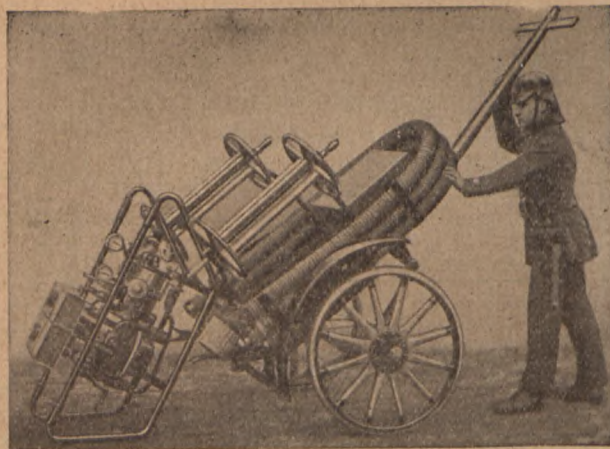
CENNIKI. — KATALOGI.

Tuczcie świnie prawdziwą

Centraliną Michałowskiego

premjonaną na P. W. K.

GUSTAW EWALD KÜSTRIN-NEUSTADT.

CENY BEZKONKURENCYJNE!

Lekkie sikawki
motorowe
Sikawki motorowe
przyczepne
Samochody
pożarnicze
Armatury
strażackie

DOGODNE WARUNKI SPŁATI

JENERALNI PRZEDSTAWICIELE :

E. Gallas i T. Kryński Wytwórnia Wyrobów Metalowych
C I E S Z Y N , U L . S T A W O W A 6 . T E L E F . 1 5 2 . 3 2

Zdobędziesz niezależny byt i popłatny zawód
jeżeli ukończysz i z prawem jazdy
SŁYNNE, NAJTAŃSZE NA CAŁĄ POLSKĘ
WOLNE MIESZKANIA! OPLATA RATAMI!

KRAKOWSKIE KURSY SZOFERSKIE
L. HUBICKIEGO,
KRAKÓW, PIJARSKA 4.

TELEFON 3746.

Nauka jazdy na nowoczesnych samochodach (najlepiej w zimie).

Własna i jedyna w Polsce jezdnia w dzień i w nocy.

Własne garaże i warsztaty.

38

Piszcie o prospekty, które wysyłamy bezpłatnie. Wpisy codziennie.

PAŹDZIERNIK dni 31.

16	Czwartek Martyniana	
17	Piątek † Wiktora B.	
18	Sobota Łukasza Ewang.	
19	Niedziela Piotra z Alk.	
20	Poniedziałek Jana Kantego	
21	Wtorek Urszuli P. M.	
22	Środa Korduli i Alodji.	
23	Czwartek Seweryna i Rom.	
24	Piątek † Rafała Arch.	
25	Sobota Kryspina	
26	Niedziela Ewarysta P.M.	
27	Poniedziałek Sabiny P. M.	
28	Wtorek Szymona i Tad.	
29	Środa Narcyza B. W.	
30	Czwartek Germana i Ser.	
31	Piątek † Wigilja Symfr.	

Kościuszki 8, tel. 360.
Front, parter. — — —

Drukarnia „SZTUKA“
ZAWIADOMIENIA TOWARZYSKIE. — KLEPSYDRY.

Od pierwszego należy zaprenumerować

„Express Lubelski” Kościuszki 8. tel. 360.
Parter, front. — — —

Księgi handlowe
Blankiety, koperty
Cyrkularze

Czasopisma
Książki, Broszury
Cenniki, Katalogi

Afisz, Rozrzutki
Druki reklamowe

Zawiadomienia towarzyskie
Bilety wizytowe
Klepsydry i

Wszelkie roboty drukarskie

STARANNIE—TERMINOWO—TANIO

WYKONUJE

DRUKARNIA

„SZTUKA“

LUBLIN, Kościuszki 8, tel. 360.

NOWE CZCIONKI.

NAJNOWSZEJ KONSTRUKCJI MASZyny i URZĄDZENIA TECHNICZNE.

Fachowy personel.

OFERTY i KOSZTORYSY NA KAŻDE ŻĄDANIE.

LISTOPAD 30 dni.

1 Sobota Wszyst. Św.	
2 Niedziela Dzień Zaduszny	
3 Poniedziałek Huberta B.W.	
4 Wtorek Karola Borom.	
5 Środa Zacharj. Elźb.	
6 Czwartek Leonarda W.	
7 Piątek † Nikandra	
8 Sobota Gotfryda iMaura	
9 Niedziela Teodora	
10 Poniedziałek Andrzeja z Awel.	
11 Wtorek Marcina B. W.	
12 Środa Marcina P. M.	
13 Czwartek Stanisława Kost.	
14 Piątek † Jukunda B.	
15 Sobota Leopolda W.	

OGŁASZAJCIE SIĘ W WIELKIM DZIENNIKU
 CZYTANYM PRZEZ
 WSZYSTKICH.
„EXPRESS LUBELSKI”

Tuczcie świnie prawdziwą

Centraliną Michałowskiego

premjonaną na P. W. K. ▶

Maszyny Rolnicze i Młyńskie

BRACIA POSPIŠIL

LUBLIN
Zamojska 20.
Telefon 15-95.

ZDOŁBUNÓW
Telefon Nr. 66.

ŁUCK
Jagiellońska 49.
Telefon Nr. 231.

PRZEDSTAWICIELE FABRYK

WICHTERLE & KOWAŘIK
SP. AKC.
w Prościejowicach, CZECHOSŁOWACJA

POLECAJĄ:

SIEWNIKI, MŁOCARNIE KIERATOWE,
CZYSZCZĄCE i PAROWE, MOTORY BEN-
ZYNOWE, SSĄCO-GAZOWE i DIESEL.
LOKOMOBILE. SIEWNIKI DO NAWO-
— — ZÓW SZTUCZNYCH. — —

GENERALNI PRZEDSTAWICIELE
FABRYKI MASZYN MŁYŃSKICH „UNION“ sp. akcyjna

Wytwórnia i gisernia w Czes. Budjowicach CZECHOSŁOWACJA.

Całe urządzenia młynów, jak również i pojedyncze maszyny
i TURBINY. Tryjery młyńskie i gospodarskie.

== KOSZTORYSY, PLANY i TECHNICZNE ==
== PORADY SWOIM KLIJENTOM GRATIS. ==

LISTOPAD dni 30.

16 **Niedziela**
Edmunda B. W.

17 Poniedziałek
Grzegorz Cudot.

18 Wtorek
Odoną P.

19 Środa
Elżbiety Kr. Wd.

20 Czwartek
Feliksa Walezj.

21 Piątek
† Ofiarow. NMP.

22 Sobota
Cecylja P. M.

23 **Niedziela**
Klemensa P. M.

24 Poniedziałek
Jana od Krzyża

25 Wtorek
Katarzyny P. M.

26 Środa
Piotra P.M.

27 Czwartek
Wirgiljusza B.W.

28 Piątek
† Mansweta B.

29 Sobota
Saturnina

30 **Niedziela**
Andrzeja Apost.

Kościuszki 8, tel. 360.
Front, parter. — — —

Drukarnia „SZTUKA“

BILANSE. — KSIĘGI HANDLOWE.

Od pierwszego należy zaprenumerować

„Express Lubelski“

Kościuszki 8, tel. 360.
Front, parter. — — —

KURSY MATURYCZNE
i DOKSZTAŁCAJĄCE

„WIEDZA”

KRAKÓW,

UL. STUDENCKA 14, I. p.

przygotowują na ustnych lekcjach **kursów zbiorowych** w Krakowie, oraz **w drodze korespondencji**, zapomo-
cą świeżo przez fachowych profesorów opracowanych skryp-
tów, wskazówek, programów i tematów.

KURSY OBEJMUJĄ:

- 1) Kurs **maturyczny** gimnazjum wszystkich typów i seminarjum naucz.
- 2) Kurs **średni** 5-ta i 6-ta kl. gimn.
- 3) Kurs **niższy** w zakresie 4 ch kl. gimn.
- 4) Kurs **7-miu klas szkoły powszechnej**.
- 5) Kurs przygotowujący do **egzaminu specjalnego, uprawniającego do skróconej służby wojskowej**.

UWAGA! Uczniowie kursów korespondencyjnych **otrzymują co miesiąc**, oprócz całkowitego materiału naukowego, **tematy z 5-ciu głównych przedmiotów** do opracowania, a podczas egzaminów kollokwjalnych korzystają z wycieczek geograficznych, oraz z nauki czytania map.

Na kursach „WIEDZA” wykładają najwybitniejsze siły fachowe krakowskich państw. szkół średnich.

Do dyspozycji uczniów (-enic) kursów zbiorowych, oraz korespondencyjnych, gabinet przyrodniczy i geograficzno-geologiczny, jak również bogata biblioteka podręczników.

ŻAДАĆ BEZPŁATNYCH PROSPEKTÓW.

GRUDZIEŃ dni 31.

1	Poniedziałek Eligjusza B. W.
2	Wtorek Bibianny P. M.
3	Środa Franc. Ksaw. W.
4	Czwartek Barbary P. M.
5	Piątek † Sabby Op.
6	Sobota Mikołaja B.W.
7	Niedziela Ambrożego B.
8	Poniedziałek Niep. P.N.M.P.
9	Wtorek Walerji i Leok.
10	Środa NMP. Loretańs.
11	Czwartek Damazego P. W.
12	Piątek † Aleksandra M.
13	Sobota Lucji P. M.
14	Niedziela Dyoskora
15	Poniedziałek Walerjana

Kościuszki 8, tel. 360.
Parter, front. — — —

Drukarnia „SZTUKA“
AFISZE. — ROZRZUTKI. — ODEZWY.

Tuczcie świnie prawdziwą

Centraliną Michałowskiego

premijowaną na P. W. K.

Prawdziwe tylko w tem opakowaniu!

Maniu przesytki zaraz musiałem się podzielić ze znajomymi i stale mnie jeszcze niepokój prośbą o sprowadzenie większej przesytki, wobec czego upraszam o rychłe nadesłanie 100 flaszek tego doskonałego „Salviolu”.

Fr. Domagała Gdańsk, Neufahrwasser.

Czuje się w obowiązku złożyć szan. Firmie „Salviolu” serdeczne podziękowanie za tak skuteczny środek, jakim jest „Salviol”. Ja będąc od dłuższego czasu chorą na reumatyzm nie pomagały mi wszelkie kuracje, jednak po użyciu kilka flaszek „Salviolu” czuję się zupełnie zdrową, za co składam serdeczne podziękowania również w imieniu moich znajomych, dla których „Salviol” sprowadzałam.

W. Gmureczyk,
Blizyn, woj. Kieleckie.

Uprzejmie proszę szan. Wytwórnię „Salviolu” o nadesłanie mi 6 fl. „Salviolu”, gdyż się już doświadczyłem że „Salviol” jest najdoskonalszym środkiem ze wszystkich, jakie dotąd używałem, gdyż skutkuje na wszelkie dolegliwości, wobec tego proszę o rychłe nadesłanie, bo czekam z niecierpliwością.

Stanisław Owczarek
Zawyki, p. Suraz, woj. Białostockie

Za otrzymaną przesytkę bardzo dziękuję, gdyż „Salviol” okazał się bardzo skutecznym i dobrym środkiem, przeto też proszę o nadesłanie mi 12 flaszek tego „Salviolu”.

Karol Bajak, Nisko.

Ponieważ „Salviol” okazał się bardzo skutecznym na różne dolegliwości, przeto też serdecznie dziękuję za nadesłanie ostatniej przesytki i upraszam o ponowne nadesłanie mi 2 flaszek tego środka „Salviolu”.

St. Milk, Żyrardów, Rynek 4.

Nasamptierw jestem zobowiązany złożyć szan. firmie tysiące podziękowań za przesytkę „Salviolu”, którą ku największemu memu i znajomych za dowoleniu otrzymałem z ostatnich 30 flaszek prawie że już wszystko moi znajomi rozebrali, zarazem dziękując mi za sprowadzenie jego, gdyż okazał się bardzo skutecznym przeciw różnym boleściom, oraz w każdym domu niezbędnym.

M. Dąbrowski, mistrz kow.
Dębogóra p. Koźmin.

? CZY CHCIECIE ZOSTAĆ ZDROWYMI ?

Czy chcecie ochraniać się przed: reumatyzmem, gośćcem, bólem krzyża, bólem głowy i zębów, przesileniem, zaziębieniem i różnymi innymi chorobami ?

Wtedy używajcie nasz „**SALVIOL**” niedościgły higieniczno-kosmet. ziółkowy s-odek domowy.

TYSIĄCE PODZIĘKOWAŃ ! PROSPEKTY DARMO ! FRANKO ! TYSIĄCE POCHWAŁ !

SALVIOL jest do nabycia w aptekach i drogerjach.

Gdzie go niema, zamawiajcie u firmy **Wytwórnia „SALVIOLU”**

CIESZYŃ, Skrzynka pocztowa 48.

Ceny: 1 flaszka zł 2,70, 2 flaszki zł. 4,80, 3 flaszki 6,20, 6 flaszek zł. 11,45.

Wysyła się tylko za poprzednim nadesłaniem gotówki,

Niżej umieszczamy kilka listów, które otrzymujemy codziennie. O prawdziwości tychże może się każdy przekonać.

Jestem zobowiązany złożyć niniejszem szan. Wytwórni „Salviolu” tysiące podziękowań za przesytkę „Salviolu”, którą ku największemu memu i znajomych zadowoleniu otrzymałem. „Salviol” okazał się tak skutecznym, że po otrzymaniu przesytki zaraz musiałem się podzielić ze znajomymi i stale mnie jeszcze niepokój prośbą o sprowadzenie większej przesytki, wobec czego upraszam o rychłe nadesłanie 100 flaszek tego doskonałego „Salviolu”.

Szan. Firmie niniejszem składam tysiące podziękowań za otrzymaną „Salviol”, po którego użyciu czuję się zupełnie czteryty i zdrowy. „Salviol” jest bowiem doskonałym środkiem i dlatego go też wszystkim polecam.

Wawrzyniec Cebulok
Dembno, pow. Łańcut.

Niniejszem proszę o natychmiastowe nadesłanie mi 18 flaszek tego doskonałego „Salviolu”, gdyż sąsiedzi stale mnie niepokoją o sprowadzenie tego nadzwyczaj dobrego środka.

Szczepan Baumgart
Świekatowo, pow. Świecki.

Za otrzymaną „Salviol” zasyłałyśmy wszystkie serdeczne „Bóg zapłać”, gdyż przyniósł nam nadzwyczajne ulgi we wszystkich dolegliwościach. Zarazem upraszamy o nadesłanie nam na adres poniższy 30 flakonów „Salviola”.

A. Nosal,

Mijanka-Sudy p. Basztuny p. Lida.

Niniejszem stwierdzam, że parafjanie moi w ciągu kilku tygodni zużytkowali 400 flaszek „Salviolu” i jeszcze wciąż mnie niepokoją o sprowadzenie tego środka.

„Salviol” bowiem jest rzeczywiście znakomitym środkiem łagodzącym wszelkie bóle krzyża, głowy, zębów. Wzmocnia mięśnie, odświeża, przywraca apetyt, dodaje siły. Radykalnie usuwa zmęczenie.

Przekonali się o tem liczni odbiorcy „Salviolu”. Błogich tych skutków doświadczyłem i ja sam osobiście, za co czuję się więc w obowiązku podziękować Szan. Firmie.

Zycząc zaś, aby „Salviol” znalazł się w każdym domu, pozostaję z poważaniem

Ks. Władysław Lewicki, proboszcz
w Łochowie.

Dowiedziałwszy się od Ks. Prob. Godlewskiego o bardzo skutecznym środku przeciw reumatyzmowi i innym dolegliwościom, zwanym „Salviol” chcę i ja go użyć, wobec tego upraszam o łaskawe przysłanie mi 12 flaszek „Salviolu” oraz 6 paczek „Ziół Zdrowotnych”.

E. Kordasz,

Warszawa, ul. Barbary 12

Uprzejmie prosimy Wytw. „Salviolu” o przesłanie nowego transportu „Salviolu”. Za poprzednie bardzo dziękujemy, gdyż „Salviol” jest niezrównanym środkiem przeciw różnym dolegliwościom, jak reumatyzm, ból gardła, głowy, zębów itd.

Stow. Spożywcze „ZGODA”,

Milejów p. Piotrków Tryb.

Uznając „Salviol” za bardzo skuteczny środek przeciw wszystkim dolegliwościom, proszę o ponowne nadesłanie mi takowego.

M. Szczepaniak,
Kościan, Staromłyńska

GRUDZIEŃ dni 31.

16 Wtorek
Euzebjusza B.

17 Środa
† S. d. Łazarza

18 Czwartek
Gracjana B.M.

19 Piątek
† S. d. Darjusza

20 Sobota
† S. d. Teofila

21 **Niedziela**
Tomasza Ap.

22 Poniedziałek
Honorata M.

23 Wtorek
Wiktorji P.

24 Środa
† Wigilja Irminy

25 Czwartek
Nar. Chr. P.

26 Piątek
Szezepana M.

27 Sobota
Jana Ap. Ewang.

28 **Niedziela**
Młodzianków M.

29 Poniedziałek
Tomasza B.

30 Wtorek
Eugenjusza B.W.

31 Środa
Sylwestra P. W.

Kościuszki 8, tel. 360.
Parter, front. — — —

CYRKULARZE.

DRUKARNA „SZTUKA“

— BLANKIETY. —

KOPERTY. —

Od pierwszego należy zaprenumerować

„Express Lubelski“

Kościuszki 8, tel 360.
Parter, front. — — —

MIESIĘCZNIK PRZEGLĄD BUDOWLANY

Organ Stowarzyszenia Zawodowego Przemysłowców Budowlanych
Rzeczypospolitej Polskiej

**Czasopismo poświęcone zagadnieniom ekonomicznym,
społecznym i technicznym budownictwa
oraz
sprawom zawodowym przemysłu budowlanego**

KOMITET REDAKCYJNY:

Prezes Inż. Józef Zaleski, Wice Prezes Dyr. Gustaw Martens, Członkowie:
Inż. Al. Dyżewski, Prof. W. Paszkowski, Prezes St. Pronaszko, Inż. M.
Kierasant-Wisniewski. Redaktor Naczelny Ignacy Chabielski, Redaktor
Techniczny Inż. Józef Zaleski, Sekretarze: St. Skrzywan, St. Martens.

W ROKU BIEŻĄCYM WSPÓLPRACOWNIKAMI PISMA BYLI:

Prof. S. Bryła, Inż. A. Czeżowski, Inż. A. Dyżewski, Inż. A. Dziedziul,
Prof. S. Jagmin, Inż. Dr. C. Kłoś, Inż. I. Luft, Inż. Z. Mańkowski,
G. Martens, Arch. Bud. J. Noworyta, Prof. W. Paszkowski, Bud. I. Pianko,
Bud. S. Pronaszko, Inż. E. Romański, Arch. Bud. Fr. Rozkoszny, Inż. A.
Sterling (Bruksela), Inż. S. Trojanowski, Prezes Andrzej Wierzbicki, Inż.
J. Zaleski, Inż. H. Zawadowski, Inż. A. Zenczykowski.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI:

WARSZAWA, LUDNA 9a. TEL. 287-00. 53

Prenumerata półroczna Zł. 15, prenum. roczna Zł. 30.

NUMERY OKAZOWE ORAZ CENY OGŁOSZEŃ NA ŻĄDANIE.

PRZEGLĄD ZDROJOWOKĄPIELOWY

organ urzędowy Polskiego Towarzystwa Balneologicznego i Uzdrowiskowych Towarzystw Lekarskich w Druskienikach, Ciechocinku, Inowrocławiu, Krynicy, Rabce, Truskawcu i Zakopanem, wychodzi w porze zdrowej każdego 1-go i 15-go od maja do października. Przynosi wiadomości o lecznictwie uzdrowiskowym i o uzdrowiskach, korespondencje z uzdrowisk i kronikę uzdrowiskową, turystyczną i komunikacyjną.

— Przedpłata za sezon 8 zł. —

Wobec wielkiego rozpowszechnienia Przeglądu przynoszą zamieszczone w nim ogłoszenia reklamowe i propagandowe istotną korzyść wszelkiego rodzaju przedsiębiorstwom uzdrowiskowym, a nie mniej wielką także zakładom kupieckim, wytwórniom i przedsiębiorstwom miejskim

Adres Redakcji i Administracji: Kraków — ul. Sobieskiego 16-c.

Mechaniczny Zakład Powroźniczy

Egzystuje od roku 1882.

Wykonywa najnowszym sposobem z własnego lub powierzonego materiału:

Liny do żeglugi, transmisyjne (bawełniane, konopne i manil.),
druciane i selfaktorowe, szpagaty (konopne i manilowe), sznurki
wrzecionowe oraz wszelkiego rodzaju wyroby powroźnicze.
Skracanie, danie lin \bigcirc i \square w każdym czasie. Smary do lin.

55

KAROL KRÜGER, Łódź, ul. Piotrkowska 130.

Tel. 1.16.37.

DZIAŁ OGÓLNY.

Jeneralne przedstawicielstwo
na Polskę i Wolne Miasto Gdańsk

-- X -- **RAY CORPORATION** W CHICAGO U. S. A.

Największej Fabryki Aparatów Rent-
genowskich i Elektromedycznych

BRACIA BORKOWSCY

ZAKŁ. ELEKTR. S. A.

POLECAJĄ WPROST ZE SKŁADU:

Instalacje kompletne rentgenowskie do terapii i dżagnostyki.

Dżatermje, pantostaty, lampy kwarcowe.

Motory chirurgiczne i do masażu, oraz wszelkie akcesorja w za-
kres elektromedycyny wchodzące.

ODDZIAŁ ELEKTROMEDYCZNY:

Warszawa, Bracka 12, tel. 42-98.

Na żądanie cenniki elektromedyczne gratis i franco.

OKOŁO 100

ILUSTRACYJ I FOTOGRAFIJ

PRZYNOŚI TYGODNIOWO
SWYM CZYTELNIKOM

„EXPRESS LUBELSKI“

PRENUMERATORZY „EXPRESSU LUB.”
NIE POTRZEBUJĄ NABYWAĆ — — —
DROGICH ILUSTRACYJ TYGODNIOWYCH.

ADRES ADMINISTRACJI
— „EXPRESSU LUBELSKIEGO“ —
LUBLIN, KOŚCIUSZKI 8, TEL. 360.

Ziemia Lubelska i Wołyń w życiu gospodarczym państwa.

Cyfry i informacje.

Województwo Lubelskie.

Województwo lubelskie, obejmujące przestrzeń 31,161 km. kw. liczy, według danych ostatniego urzędowego spisu ludności 2,085,557 mieszkańców, czyli gęstość zaludnienia wynosi sześćdziesięciu kilku mieszkańców na kilometr kwadratowy. Pod względem narodowościowym Województwo Lubelskie wykazuje ogromną przewagę elementu polskiego; ludności polskiej liczy Województwo 85,4⁰/₀, żydowskiej 10,9⁰/₀, rusińskiej 3⁰/₀ i t.d. Według wyznań ludność Województwa dzieli się następująco: rzym. katolików—77,6⁰/₀, wyznania mojżeszowego—13,8⁰/₀, prawosławnych—7,3⁰/₀.

Teren Województwa Lubelskiego obejmuje 19 powiatów, z 33 miastami (w tem 3 wydzielone) i 277 gminami. Powiaty i miasta będące siedzibą ich władz administracyjnych nazywają się następująco: Bialski (Biała Podl.), Biłgorajski (Biłgoraj), Chełmski (Chełm), Garwoliński (Garwolin), Hrubieszowski (Hrubieszów), Janowski (Janów Lub.), Konstantynowski (Konstantynów), Krasnystawski (Krasnystaw), Lubartowski (Lubartów), Lubelski (Lublin), Łukowski (Łuków), Puławski (Puławy), Radzyński (Radzyń), Siedlecki (Siedlce), Sokółowski (Sokołów), Tomaszowski (Tomaszów Lub.), Węgrowski (Węgrów Siedl.), Włodawski (Włodawa Podl.), i Zamojski (Zamość).

Jeśli chodzi o stosunki gospodarcze charakter Województwa Lubelskiego jest wybitnie rolniczy, do czego w wielkiej mierze przyczynia się wielka urodzajność gleby lubelskiej.

Charakterystycznym dla wysokiego poziomu gospodarki rolniczej Województwa Lubelskiego jest fakt, iż po Województwach: Poznańskim, Pomorskim i Warszawskim, zajmuje ono czwarte w państwie miejsce co do obszaru ziemi oddawanej stale pod uprawę buraków. Ważną także rolę w lubelskiej gospodarce rolnej odgrywa uprawa chmielu, co pozwoliło Lubelskiej Izbie Handlowo-Przemysłowej zainicjować i uruchomić w roku ubiegłym w Lublinie doniosłą instytucję Targów Chmielowych. Niezmiernie zaś ważną dla rolnictwa całego państwa misję pełni działający w Puławach Państwowy Instytut Gospodarstwa Wiejskiego.

Województwo Lubelskie, jeśli chodzi o produkcję zboża produkuje go znacznie więcej, niż potrzeba na użytek miejscowy, to też na zbycie

pozostaje około 30% produkcji zboża. Na czoło produkcji rolnej naszego Województwa wysuwa się żyto; dalsze miejsce zajmują ziemniaki.

W ślad za wysokim poziomem gospodarstwa rolnego idzie w Województwie Lubelskim rozwój przemysłu spożywczego z rolnictwem związanego. W jedenastu cukrowniach lubelskich ulega przerobieniu około 2,500,000 q. buraków cukrowych rocznie. Kilkanaście browarów zużytkowuje rocznie od 12,000 do 15,000 klg. chmielu. Blisko sto gorzelní rolniczych przetwarza rocznie sto kilkadziesiąt tysięcy q. ziemniaków, a kilka gorzelní przemysłowych przerabia melasę. Dziesiątki wielkich i średnich młynów dopełniają tego obrazu przemysłu opartego na rolnictwie; z rolnictwem i leśnym bogactwem Województwa łączy się dalej poważny rozwój przemysłu maszyn rolniczych i przemysłu drzewnego; w ostatnich latach krzepnąc też poczyna drobny przemysł ludowy, oraz coraz poważniejszy charakter przybiera hodowla bydła, świń i koni; w tym ostatnim kierunku Województwo Lubelskie wykazuje coraz większe zdolności eksportowe; samych świń wywozi się zagranicę kilkadziesiąt tysięcy sztuk rocznie.

Województwo Wołyńskie.

Kresowe, graniczące z Sowietami Województwo Wołyńskie obejmuje obszar 30,274 klm. kw. Ludności liczy, według ostatniego spisu urzędowego 1,437,569 osób; wobec tego gęstość zaludnienia wynosi 47,5 mieszkańca na kilometr kwadratowy. Pod względem wyznaniowym ludność ta dzieli się następująco: prawosławnych — 74,2%, rzym. katolików — 11,6%, wyznania mojżeszowego — 11,5%, ewangelików — 2,7% i t. d. Podział, według zadeklarowanej przynależności narodowościowej, stwierdza, iż Wołyń posiada: Rusinów — 68,4%, Polaków — 16,8%, Żydów — 10,5% reszta przypada na inne narodowości jak Rosjanie, Czesi, Białorusini i t. d.

Administracyjnie Wołyń dzieli się na 10 następujących powiatów: Dubieński (miasto powiatowe Dubno), Horochowski (Horochów), Kowelski (Kowel), Kostopolski (Kostopol), Krzemieniecki (Krzemieniec), Lubomelski (Luboml), Łucki (Łuck), Rówieński (Równe), Włodzimierski (Włodzimierz), Zdobunowski (Zdobunów). Miast liczy Wołyń 19, gmin wiejskich 95.

Podstawą życia-gospodarczego Wołynia jest tak samo jak w Województwie Lubelskim rolnictwo. Na stu mieszkańców Wołynia 88,6 pracuje w rolnictwie, 3,9 w przemyśle i 3 w handlu.

Ziemia Województwa Wołyńskiego, zwłaszcza w jego południowej części, jest nadzwyczaj urodzajna. Obszar rolnych gruntów użytkowych na Wołyniu obejmował według danych ostatniego spisu urzędowego w tysiącach hektarów: 2,985,5 w tem grunty orne 1162,0 (39%), łąki 356,3 (11,9%), pastwiska 136,6 (4,6%), lasy 888 (29,7%) inne grunty i nieużytki 441,7 (14,8%). Inwentarz żywy wołyńskich gospodarstw rolnych według tegoż spisu wynosił: bydła rogatego 545.957 sztuk, koni 398,032 szt., trzody chlewnej 417,294 sztuki, owiec 119,902 sztuki, drobiu do 2 milionów sztuk.

Obok dość ożywionego, jak na stosunki kresowe, ze względu na sąsiedztwo Rosji handlu, Wołyń posiada dość duży i poważny przemysł rolniczo-spożywczy i drzewny. Na Wołyniu pracują 4 wielkie cukrownie, 9 gorzelní, 9 browarów, 38 młynów handlowych, 354 młyny handlowe i gospodarcze, powyżej 80-ciu zakładów przemysłu drzewnego i około

Włodzimierz Wołyński.

PRZEDMIEŚCIE ZIMNE.

Baszta narożna monasteru od półnoey i część murów obronnych.

20-u mineralnego. Cały ten przemysł przerabia wyłącznie lokalne surowce, jest więc przemysłem nawskroś regionalnym. To też rola jego jest ogromna: w wymienionych gałęziach przemysłu Wołyń uniezależniony jest od innych połaci kraju; przemysł ten pociąga do siebie robotników ze wsi, którzy na roli nie mają pracy z braku ziemi, wreszcie energicznie intensyfikuje gospodarstwo rolne.

Według danych urzędowych z ostatnich lat produkcja żyta i pszenicy wynosi na Wołyniu około 700,000 tonn rocznie; eksport roczny mąki z Wołynia przekracza znacznie 100,000 tonn, a eksport zboża wynosi stale sto kilkadziesiąt tysięcy tonn.

ISTOTA WARTOŚCI GŁOŚNIKA

polega na jego trójtonowości, t. j. na wier-
ności w odtwarzaniu **barwy, wysokości**
i siły tonu.

Ciepła naturalność, świeżość tonów — bez
zmian lub skażeń. — — Wolność od wi-
bracji i przydźwięków. — — Możliwość po-
tęgowania głosu do siły najwyższej lub
złagodzenie do subtelności pianissima. —
Wszystko czego może dokonać wiedza
współczesna i czego pragnąć może słu-
chacz — zawarte jest w trójtonowych gło-
śnikach Marconi — od normalnego do ele-
ktryczno-dynamicznego Marconivoxu.

Głośniki te są dumą zakładów Marconi,
a umieszczony na nich znak to rękojmią
najwyższego gatunku — opartego na naj-
dłuższym doświadczeniu.

Spróbuj — każ sobie zademonstrować taki
głośnik — a przekonasz się, **czem** może
być radjo — i co znaczy **dobry** głośnik! Pa-
miętajcie — początek i szczyt radjofonji to

POLSKIE ZAKŁADY MARCONI S.A.

Przemysł i handel w Lubelszczyźnie i na Wołyniu.

Sytuacja gospodarcza Lubelszczyzny w porównaniu z sąsiadującym z nią Wołyniem przedstawia się dość ciekawie. Oba te tereny należą do Okręgu Izby Przemysłowo Handlowej w Lublinie, oba mają charakter wybitnie rolniczy, ale na tem też analogja się kończy.

Lubelskie żyje intensywnem życiem gospodarczem, ponieważ posiada mały procent nieużytków, dużo i dobrej ziemi ornej, poważną gęstość zaludnienia. Aczkolwiek powyższe przesłanki dotyczą właściwie sytuacji rolnej, to jednak słuszne są i w odniesieniu do życia gospodarczego chociażby dlatego, że rolnicy są tu największą masą nabywczą.

Zarówno Wołyń jak i Lubelszczyzna miałyby znacznie żywsze tętno przemysłu i handlu, gdyby zostały przeprowadzone reformy podatkowe. Stwierdzić bowiem należy, że okręg ten w porównaniu z innymi obszarami Rzeczypospolitej obciążony jest zbyt wysoko. Powodem tego stanu rzeczy jest nierealny w stosunku do chwili obecnej wymiar podatkowy, oparty na sytuacji z lat 1923 i 1924, z lat inflacji pieniądza. Firmy (szczególnie dotyczy to różnego rodzaju hurtowni) opodatkowano wówczas wysoko, poczem jeszcze wymiar podatkowy podwyższano, zwiększając stawki na zasadzie wskaźnika drożyznianego. Analogicznie rzecz się miała i z podatkiem dochodowym.

Obecnie zadłużenie przemysłu i handlu okręgu lubelsko-wołyńskiego wynosi około 20 milionów złotych, z czego 6 milionów przypada na długi wobec Państwa, samego miasta Lublina.

Bardzo ściśle wiąże się z kwestją zadłużenia w Skarbie Państwa kwestja udziału banków w życiu gospodarczem Lubelszczyzny i Wołynia. W obu tych województwach banki prowadziły jednakową politykę kredytową: mimo iż powiększenie wpływów lokat pozwalało na szerszej zakreślone operacje, banki rozdzielały kredyt bardzo ostrożnie i niemal wyłącznie krótkoterminowo. Jeżeli chodzi o woj. Lubelskie to ma ono we wszystkich większych środowiskach banki akcyjne, które aczkolwiek działają niemal równie ostrożnie jak państwowe instytucje kredytowe, to jednak utrzymują życie gospodarcze tego obszaru na pewnym poziomie. Oczywiście gros operacji finansowych dokonuje się w Lublinie, gdzie istnieje cały szereg banków akcyjnych i spółdzielczych o najrozmaitszym charakterze.

Na Wołyniu jest gorzej. Oddziały Banku Gospodarstwa Krajowego oraz Banku Państwa funkcjonują tylko w Łucku i Równem. Z banków akcyjnych działa na tym terenie tylko Warszawski Bank Handlowy, któ-

regu filje w kilku punktach Wołynia nie są jednak w stanie zaspokoić potrzeb finansowych miejscowego kupiectwa i przemysłu. Spora liczba istniejących w tem województwie banków spółdzielczych dźwigać musi wobec tego resztę ciężaru finansowania przedsiębiorstw. Działalność ich jednak nie rozwiązuje problemu dopływu pieniądza na Wołyń ponieważ banki te posiadają zbyt małe kapitały zakładowe i obrotowe.

Na tle omówionej powyżej sytuacji ogólnej gospodarczej oraz piennej konjunktury przemysłu i handlu okręgu lubelsko-wołyńskiego wyglądają bardzo rozmaicie. Wielki przemysł nie rozwija się tu, nie mając podstawy w kopalinach takich jak węgiel, nafta czy metale. Wybitnie rolniczy charakter obszaru, spowodował rozwój przemysłu przerabiającego produkty rolne i leśne (spożywczy, drzewny, przetwory zwierzęce, włókienniczy), oraz tych gałęzi przemysłu, które pracują na potrzeby rolnictwa. W ten sposób koło współpracy rolnictwa z przemysłem, jest jakgdyby zamknięte, w rzeczywistości Wołyń jest prawie samowystarczalny przemysłowo, Lubelszczyzna zaś mająca większe i bardziej różnorodne zapotrzebowania wwozi produkty zarówno z innych województw Rzeczypospolitej, jak i z zagranicy. Równocześnie ma i spory eksport (np. cement, wyroby szczeniowe, meble).

Przemysł chemiczny w okręgu Lubelskiej Izby Przemysłowo-Handlowej niema poważniejszego znaczenia. Istnieją 92 zakłady, przeważnie fabryki mydła i świec, są to jednak wyłącznie drobne przedsiębiorstwa bez tendencji rozwojowych. Ten sam charakter mają zakłady przemysłu włókienniczego, w skład którego wchodzi: 76 warsztatów trykotarskich, 43 farbiarni i 30 oczyszczalni wełny. W przemyśle drzewnym ilościowo pierwsze miejsce zajmują tartaki w liczbie 192 oraz smolarnie i terpentyniarnie w liczbie 64, z czego aż 51 przypada na Wołyń. Ilość tartaków jest zbyt mała i pracują one nieintensywnie, ponieważ wyrab lasów prowadzony jest w ten sposób, że olbrzymie partje drzewa idą na eksport nieobrobione, jako okrągłaki. Poza tem do obecnego stanu rzeczy przyczynia się także słaby ruch budowlany. Fabryki mebli giętych, mimo konkurencji wyrobów czeskich, rozwijają się dobrze i mają pomyślne perspektywy na przyszłość. Jest ich 5 w Lubelszczyźnie i 3 na Wołyniu.

Na czoło przemysłu metalowego (101 zakład) wybijają się ostatnio fabryki samolotów w Lublinie i Białej Podlaskiej. Fabryka lubelska p. f. „Plage Laškiewicz“ zaczęła produkcję pasażerskich „Fokkerów“ i zapoczątkowała eksport, sprzedając samoloty do Belgji.

Fabryki wag w liczbie 6 i narzędzi rolniczych w liczbie 18, miały utrudnienia ze zbytem na skutek wzmożonej ostatnio konkurencji produkcji czechosłowackiej i austriackiej. Zaznaczyć należy, że fabryki tego okręgu produkują aż 35% produkcji wag całej Polski.

Niskie ceny zboża w roku sprawozdawczym odbiły się na stanie pieniężnym rolników a tem samem i fabryk maszyn rolniczych. Zakłady te, aczkolwiek duże i pracujące przy poważnych kapitałach, wobec małego zapotrzebowania na swe produkty musiały ograniczyć ilość robotników i dni pracy.

Obraz przemysłu metalowego uzupełniają: 65 odlewni i zakładów mechanicznych, 4 fabryki maszyn różnych, 3 fabryki maszyn młyńskich i 3 fabryki armatur.

Papiernictwo prawie nie istnieje — ogranicza się do 1 fabryki papy smołowej do krycia dachów i 20 fabryk gilz do papierosów.

W przemyśle przetworów zwierzęcych istnieją 2 zasadnicze gałęzie: garbarstwo i szczeniarnstwo. To ostatnie koncentruje się w Między-

rzeczu (pow. Radzyń). Pracują tam 23 zakłady z 3 setkami robotników (przed wojną 2000). Ta gałąź przemysłu pracuje przede wszystkim na potrzeby Niemiec i Anglii i ma widoki pomyślnego rozwoju.

Garbarni jest 5 większych w Lublinie, 97 mniejszych w woj. Lubelskim i 61 w Wołyńskim. W liczbach tych są zawarte zarówno fabryczki zatrudniające 20 robotników, jak i warsztaty z 2—3 pracownikami. Uzależnione od zagranicznych dostaw skór i garbników, gnębione konkurencją obcej produkcji oraz brakiem kapitałów obrotowych, garbarnie pracują z trudem.

Przemysł spożywczy wyraża się cyfrą 3811 zakładów, z czego do t. zw. „wielkiego przemysłu“ zaliczyć można tylko cukrownie, młyny handlowe i fabryki przemysłu wódczanego. Cukrowni jest 15, wszystkie pracują intensywnie przy zwiększającej się (choć nieznacznie) z roku na rok ilości plantacji buraka cukrowego, oraz przy wzrastającej konsumpcji wewnętrznej, która obecnie dosięga 12,8 klg. cukru na głowę w stosunku rocznym. W browarnictwie (26 zakładów) tendencja rozwojowa, mimo silnej konkurencji browarów śląskich i warszawskich, natomiast w przemyśle wódczanym rynki zbytu są podbite przez stare, uznane firmy z innych terenów.

Punkt ciężkości przemysłu mineralnego leży w fabrykach cementu, Aczkolwiek cementowni jest po jednej tylko w każdym z województw, to pracują one nadzwyczaj intensywnie mając zgóry zapewniony zbytu całej produkcji. Jeżeli weźmiemy pod uwagę ów brak ryzyka produkcji, następnie fakt, że sprzedaży dokonywano niemal wyłącznie za gotówkę—otrzymamy obraz pełnego rozkwitu tej gałęzi przemysłu. Gorzej pracowały w okresie sprawozdawczym betoniarnie (jest ich 120) i cegielnie, których ilość łącznie z połowami dosięga 289. Huty szklane mają stałego konsumenta swej produkcji w Monopolu Spirytusowym, to też pracują wydatnie, zatrudniając 2600 robotników w 11 zakładach. Poza tem istnieją kaflarnie, klinkiarnie, wapniarnie i kamieniołomy, z których mało wykorzystane są kamieniołomy bazaltu na Wołyniu. Bazalt jest bowiem świetnym materiałem do budowy szos.

Przemysł ludowy pomimo dużej podaży na swoje wyroby oraz mimo pomocy i propagandy prowadzonej przez władze państwowe, nie rozwija się. Ośrodki przemysłu ludowego nie mają intensywnego życia gospodarczego, chorują na brak kapitałów inwestycyjnych i obrotowych oraz niezorganizowanie zbytu.

Tak się przedstawia w ogólnych rzutach stan przemysłu na obszarze Lubelszczyzny i Wołynia. Co do handlu, to znamioną jego cechą jest wielka ilość małych firm detalicznych.

Handel towarami włókienniczymi przechodzi od lat trzech kryzys związany z fałszywą polityką gospodarczą fabryk łódzkich w latach 1926 i 27, oraz z krótkotrwałą, ale poważną stagnacją w zimie 1929 spowodowaną przerwami w komunikacji z małymi miastami. Dane cyfrowe odnoszące się do owego okresu wyglądają następująco: 340 firm hurtowych i 3000 detalicznych.

Handel księgarski ożywia się tylko sezonowo w sierpniu i wrześniu (podręczniki szkolne) i w życiu gospodarczym terenu, niestety, nie odgrywa żadnej niemal roli.

Handel skórami surowymi rozwija się średnio. Nie jest zorganizowany należycie.

Natomiast handel byłem i nierogacizną ma ogromną przyszłość wobec szeroko prowadzonej u nas hodowli. Eksport zagranicę, chociaż jeszcze słabo postawiony, wyraża się jednak za r. 1928 cyframi poważnymi: z samego woj. Lubelskiego wywieziono 140 tys. sztuk bydła i 150 tys. świń. Ważną rolę w tym eksporcie odegrać powinna w najbliższej przyszłości lubelska Rzeźnia Miejska, ostatnie słowo nowoczesnej techniki w tej dziedzinie.

Rynek rolniczy i związane z nim gałęzie handlowe wyglądają następująco: ceny zboża niskie, ceny przetworów zbożowych również, przy czem w obu dziedzinach istnieje silna nadprodukcja, nie uregulowana wywozem. Taka sama sytuacja istnieje w handlu nasionami koniczyn i marchwi. Duży popyt przy małej podaży mają peluszka, wyka, seradła i ziola lecznicze. Ta ostatnia gałąź handlu przy dobrej organizacji może zaspokoić cały rynek wewnętrzny i stanowić poważną pozycję wywozu.

Handel jajami skupia się w 29 firmach eksportowych, które wysyłają towar do Anglii, Czech, Austrii i Niemiec. Eksport masła nie ma poważnej roli.

W wywozie drzewa, który pięknie się zapowiadał w latach 1926 i 27, obecnie panuje zastój. Drzewo nasze na rynku angielskim i niemieckim nie wytrzymuje konkurencji z drzewem rosyjskiem, zarówno pod względem jakości jak i obróbki.

Specjalna uwaga należy się uprawie chmielu. Plantacje Wołynia (1920 h.) i Lubelszczyzny (700 h.) stanowią 70% wszystkich chmielarni Rzeczypospolitej. Eksport w roku ubiegłym wynosił około 30 centnarów, a mógłby być niemal 2 razy większy. Dwa wielkie rynki chmielarskie, w Norymberdze i Zatecu utrudniają eksport polskiego chmielu w najrozmaitszy sposób. Chcąc otworzyć temu produktowi nowe drogi zbytu Izba Przem.-Handlowa w Lublinie zorganizowała w dniach 30.IX—4.X.1929 Targi Chmielowe. Impreza osiągnęła swój cel. W Targach wzięli udział plantatorzy z 6 województw. Duża ilość kupców zagranicznych odwiedziła Targi i poczyniła wielkie zakupy zarówno na Targach, jak i bezpośrednio od plantatorów, przyczem wysprzedano około 50% produkcji woj. Lubelskiego. Ilość dokonanych transakcyj świadczy o żywotności i realnych korzyściach Targów bardzo dodatnio.

Oczywiście Targi zostaną utrzymane w latach następnych i napewno rozwiną się w potężną dźwignię handlu.

Powyższa charakterystyka stanu gospodarczego okręgu lubelsko-wołyńskiego, chociaż pobieżna, da jednak czytelnikowi klucz życia handlu i przemysłu na tym terenie.

Państwowy Bank Rolny w Lublinie.

Oddział Państwowego Banku Rolnego w Lublinie, jako instytucji wybitnie z rozwojem rolnictwa związanej, odegrał już, jak dotąd, poważną rolę na terenie Województwa Lubelskiego.

Rzecz zrozumiała, że silna ta instytucja finansowa w pierwszym stopniu do rozwoju rolnictwa w Lubelszczyźnie przyczyniała się i przyczynia kredytem, aczkolwiek jedną z głównych jej wytycznych jest także prowadzenie odpowiedniej polityki rolniczej, mającej zapewnić temu rozwojowi odpowiedni kierunek.

Ponieważ ziemia lubelska jest w Rzeczypospolitej jednym z największych jakby śpichrzów, to jest połącią na której rolnictwo ma znaczenie dominujące, siłą więc rzeczy zainteresowanie się nią Banku Rolnego jest duże a i wkłady kredytowe dla niej przeznaczane — poważne.

Najlepiej zilustrują to cyfry.

Na pierwszym miejscu rozpatrywać będziemy tak zwane kredyty długoterminowe. Otóż kredyty te do połowy roku ubiegłego wyniosły 12,873,000 zł., a do połowy 1929 r. wyniosły 27.338,000 zł.

Jeśli weźmiemy pod uwagę, że na przestrzeni jednego roku czasu Bank Rolny na rolnictwo w całym państwie (czyli na szesnaście województw) przeznaczył 170,444,000 zł., to łatwo zrozumiemy, że wyżej wymieniony kredyt półroczny 27,338,000 zł. na rolnictwo w Lubelszczyźnie jest olbrzymi, bo wynoszący niemal szóstą część całej kwoty.

Krótkoterminowych kredytów Bank Rolny udzielił dla rolnictwa w Województwie Lubelskiem do połowy 1928 roku 12,210,000 zł. i od połowy owego roku do połowy 1929 roku 22,000,000 zł.

W zakresie niezmiernie ważnego t.z. kredytu meljoracyjnego udzielono też całego szeregu kredytów, ale dopiero w ostatnim roku. Województwo Lubelskie do dnia 1 lipca 1929 r. otrzymało na cele meljoracji rolnej kredytów na sumę 1,073,000 zł.

Ponieważ oprócz wyżej wymienionych kredytów Bank Rolny w Lublinie przeznaczył na cele kredytowe dla rolnictwa t. z. fundusze administrowane, które do 1 lipca b. r. wyniosły za rok czasu 16,809,000 zł. przeto trzeba stwierdzić, że rolnictwo w Województwie Lubelskiem w ciągu jednego roku do dnia 1 lipca 1929 r. uzyskało kredytów na łączną sumę 67,220,000 zł.

Jeśli weźmiemy pod uwagę, że Województwo Lubelskie liczy 290,000 gospodarstw o łącznej powierzchni 1,750,000 ha. ziemi ornej oraz jeśli weźmiemy pod uwagę łączną ilość kredytów jaką rolnictwo uzyskało to z wyliczenia wypadnie, że na jedno gospodarstwo przypada 232 zł. pożyczki a na jeden hektar około 40 zł.

Specjalny dział kredytów stanowią tak zwane pożyczki inwestycyjne. Mają one na celu podniesienie poziomu gospodarstw rolnych i wzmożenie produkcji.

Kredyty inwestycyjne są wykładnikiem polityki rolnej jaką Bank Rolny prowadzi mając na celu ogólny rozwój rolnictwa. Ogółem na inwestycje oddział lubelski Banku Rolnego wydał pożyczek na ogólną sumę 4,103,000 zł.

Specjalną gałęzią kredytu inwestycyjnego są kredyty na cele melioracji rolnej. Ważna ta dziedzina pracy rolniczej jaką są melioracje pochłania specjalnie uwagę Banku.

Otóż pożyczek melioracyjnych w okresie od 1 marca 1929 r. do 1 lipca 1929 r. Bank Rolny w Lublinie przyznał na sumę 3,461,000 zł. z tego jednak podjęto tylko 1,073,000 zł.

Ważną też niezmiernie dziedziną są kredyty na zakup środków produkcji rolniczej. Oczywiście tu na pierwszy plan wysuwają się kredyty na zakup nawozów sztucznych, wydawane dwa razy do roku: na wiosnę i na jesieni. Kredyty te wydawane są w formie dostarczania nawozów. I tak ilość nawozów sztucznych dostarczona przez Bank Rolny rolnikom w jesieni 1928 r. wynosiła 2,897 tonn; na wiosnę 1929 r. — 8,141 tonn i w jesieni 1929 r. — 12,000 tonn. Razem więc w wyżej wymienionym okresie kredyty nawozów sztucznych wyraziły się cyfrą 23,038 tonn ogólnej wartości 3,000,000 złotych.

Poważną też pozycję kredytową stanowią pożyczki na zakup nasion selekcyjnych. Ogólnie na ten cel Bank Rolny w Lublinie w jesieni 1928 r. oraz na wiosnę i w jesieni bieżącego roku wydatkował 1,906,000 zł. Ogólna ilość nasion selekcyjnych nabytych za tą sumę wyraża się cyfrą 31,767 kwintali.

Kredyty wydawane na zakup narzędzi rolniczych stanowią także poważną sumę 880,240 zł. w roku 1928 i 810,000 zł. w roku bieżącym.

Wreszcie Bank Rolny wydawał kredyty na poparcie hodowli koni, bydła, świń i t. p. Na zakup materiału hodowlanego wydany został szereg pożyczek na łączną sumę 147,700 zł.

Jak więc z powyższych zestawień wynika Bank Rolny w życiu rolniczem Województwa Lubelskiego odegrał bardzo poważną rolę.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie.

Dotychczasowe prace.

Targi Chmielowe w Lublinie.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie utworzona została celem reprezentowania interesów przemysłu i handlu 2 Województw: Lubelskiego i Wołyńskiego. Reprezentacja ta wyraża się w 2-ch zasadniczych kierunkach: w formie opinjowania w dziedzinie ustawodawstwa przemysłowego, handlowego, podatkowego, celnego i t. p. oraz we wszystkich sprawach, dotyczących życia gospodarczego, a także w kierunku organizowania tego życia i zaspakajania jego potrzeb przez wytwarzanie sprzyjających warunków dla rozwoju życia gospodarczego oraz usuwanie wszelkich przeszkód, tamujących ten rozwój. Izba Lubelsko-Wołyńska posiada pozatem specjalne znaczenie ze względu na specyficzne warunki terytorjalne i ekonomiczne Województw, objętych jej działalnością. Oba te Województwa zainteresowane są specjalnie sprawą ekspansji handlowej na Wschód. W związku z koniecznością podjęcia, z chwilą unormowania stosunków gospodarczych z Rosją, wyteżonej pracy organizacyjnej celem zdobycia rynków wschodnich, będących naturalnym ujściem dla rozkwitu naszej produkcji, Izba Lubelsko-Wołyńska już obecnie dąży do jaknajściślejszego zespolenia Lubelszczyzny z Wołyniem, który dotąd ciążył do Lwowa.

Stały kontakt przedstawicieli sfer gospodarczych obu Województw oraz współpraca ich na terenie Izby przyczynia się bezwątpienia do pogłębienia i utrwalenia wspólności interesów tych terenów.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie ukonstytuowała się w dniu 12 marca 1929 r. Biuro Izby zostało uruchomione w dniu 15 kwietnia 1929 r. Na czele Izby stoi Prezydjum w osobach: Prezesa M. Michniewskiego, v.prezesów M. Broniewskiego, Sen. Ł. Dala, J. Michałowicza i S. Bromberga i Dyrekcja Biura w osobach: Dyrektora T. Millera i v. dyrektorów inż. T. Kryńskiego i dr. K. Hollenberga. Izba powołała do życia Sąd Arbitrów, mający na celu rozstrzyganie sporów handlowych, oraz następujące Komisje stałe: Finansowo-Kredytową, Podatkową, Regulaminowo-Prawną, Szkolnictwa Zawodowego, Drobnego Handlu, Mandatową, Polityki Przemysłowo-Handlowej i Podkomisję reformy podatku przemysłowego. Na posiedzeniach Komisji rozpatrywane są wszelkie sprawy, opinjowanie których należy, w myśl ustawy, do kompetencji Izby.

Pozatem przy Izbie powstała Komisja Cennikowa, mająca za zadanie notowanie cen na zboże i przetwory zbożowe, drzewo i chmiel. Komisja

ta jest zaczątkiem mającej powstać w przyszłości Giełdy Towarowo-Zbożowej w Lublinie.

Biuro Izby podzielone jest na referaty: przemysłowy, handlowy, prawno-podatkowy, statystyczny, prasowy i szkolnictwa zawodowego. Zatrudnia ono 18 pracowników. Poza tem przy biurze Izby istnieje Biuro Kolejowe, załatwiające wszelkie reklamacje kolejowe i celne.

Dotychczasowa działalność Izby Przemysłowo-Handlowej szła w kierunku opinjowania rządowych projektów ustaw i rozporządzeń, występowania z inicjatywą w sprawach, dotyczących przemysłu i handlu, oraz

MICHAŁ MICHNIEWSKI

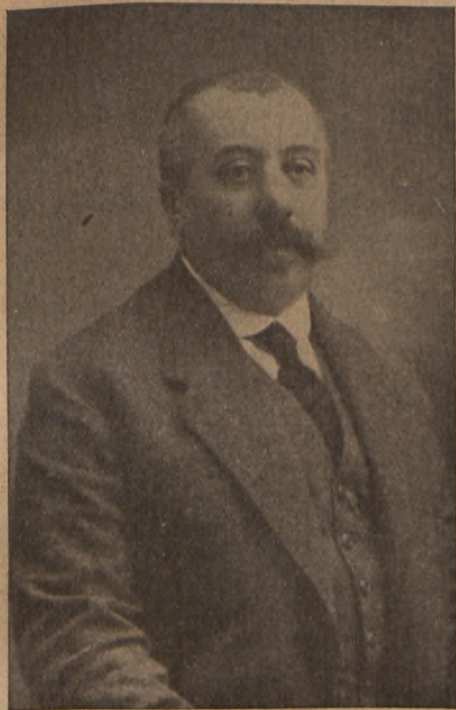
Dyrektor Lub. Oddz. Banku Handlowego w Warszawie
Prezes lubelskiej Izby Przemysłowo-Handlowej.

delegowania swych przedstawicieli i wskazywania kandydatów do ciał doradczych, tworzonych przez Rząd.

W szczególności Izba wyraziła swą opinię o całym szeregu rządowych projektów ustawowych z dziedziny podatkowej, ustawodawstwa przemysłowego i handlowego, w sprawie koncesji Harrimana, w sprawie podziału administracyjnego Państwa, wzięła udział w dochodzeniu wodnoprawnym przy młynie B-ci Krausse w Lublinie, wzięła udział w szeregu Zjazdów Związku Izb oraz w Konferencji z Rządem w Warszawie w dn. 7 i 8/X. 1929 r., interwenjowała w sprawie niedomagań Komisj Odwoławczych oraz w sprawie przedłużenia terminów likwidacji zapasów wód-

czanych przez kupców. których koncesje wygasły, opracowała listy kandydatów na członków Komisyj Szacunkowych podatku obrotowego oraz Komisyj Podatku Przemysłowego, listę kandydatów na ławników do Sądów Pracy, listę rewidentów, oraz wydała szereg zaświadczeń, opinij i wniosków w sprawach indywidualnych. Wreszcie Biuro Izby udzieliło wielu informacji handlowych firmom krajowym i zagranicznym oraz przeprowadziło podstawowe prace dla organizacji statystyki przemysłowo-handlowej.

Na uwagę zasługują zorganizowane przez Izbę w czasie od 30/IX.—4/X. 1929 r. Targi Chmielowe w Lublinie. Przystępując do organizacji

TEODOR MILLER

Dyrektor lubelskiej Izby Przemysłowo-Handlowej.

Targów Chmielowych, Izba miała na myśli aktualne zagadnienie konieczności zcentralizowania handlu chmielem i pozyskania dla niego nowych rynków zbytu. W tym celu Izba przeprowadziła na szeroką skalę zakrojoną reklamę Targów w kraju i zagranicą. Rezultatem tej reklamy było spopularyzowanie polskiego chmielu zagranicą, o czym świadczyły liczne zapytania firm zagranicznych, skierowane do Izby. Głównym zadaniem Targów Chmielowych było stworzenie realnych możliwości dla eksportu polskiego chmielu, który dotąd napotyka na znaczne trudności ze względu

na konkurencję zagraniczną. Chmiel polski dotąd eksportowany był przeważnie do Niemiec i Czechosłowacji, które wysyłały go dalej dopiero po wyczerpaniu własnych kontyngentów eksportowych i to często pod własną marką—chmiel polski, a chmiel gorszy—jako polski. Konjunktura dla eksportu polskiego chmielu w ostatnich czasach była niepomysłna na skutek zagranicznej polityki reglamentacyjnej, ograniczeń celnych i zamknięcia magazynów tranzytowych w krajach, pośredniczących w eksporcie polskiego chmielu.

Celem zdobycia nowych rynków zbytu dla naszego chmielu koniecznym wydaje się należyte zorganizowanie handlu chmielem, przeprowadzanie stałej propagandy w kierunku zapoznania obcych rynków z polskim chmielem oraz podniesienie pod względem jakościowym produkcji chmielu w kraju. Do działalności w tym kierunku powołane są Targi Chmielowe, które już w pierwszym roku swego istnienia wpłynęły częściowo na zmianę dotychczasowej niepomysłnej konjunktury na chmiel oraz przyczyniły się do uświadomienia plantatorów o konieczności podniesienia jakości produkcji chmielu dzięki temu, że na Targach poszukiwane były w pierwszym rzędzie i uzyskiwały najwyższe ceny wysoko jakościowe gatunki chmielu.

W Targach Chmielowych wzięło udział 39 plantacyj z Województw: Lubelskiego, Wołyńskiego, Warszawskiego, Kieleckiego, Łódzkiego i Poznańskiego. Dostarczono chmielu 2.239 centn. (brutto), sprzedano z okazji Targów 2.127 centn. chmielu. Pozatem kupcy krajowi i zagraniczni nabywali chmiel wprost od plantatorów w wielkich ilościach.

Stwierdzić więc można, że Targi Chmielowe już obecnie przyniosły realne korzyści gospodarcze, wyrażające się w ilości dokonanych transakcyj handlowych. Dały one impuls plantatorom do intensywnej sprzedaży chmielu, od której poprzednio plantatorzy wstrzymywali się, oczekując lepszej konjunktury. Pozatem Targi dały poważny efekt moralny i pedagogiczny. Na Targach bowiem plantatorzy chmielu zetknęli się bezpośrednio z odbiorcami, dzięki czemu mieli możliwość przekonać się o konieczności podniesienia jakości plantowanego przez nich chmielu.

Wreszcie Targi Chmielowe przyczyniły się do uświadomienia tych naszych producentów piwa, którzy jeszcze dotąd dla swej produkcji sprowadzają chmiel zagraniczny, o konieczności i celowości zaopatrywania się w chmiel krajowy, który, jak wykazuje fachowa analiza, nie ustępuje zagranicznemu.

IZBA RZEMIEŚLNICZA w LUBLINIE.

Rzemiosło na terenie Lubelszczyzny do ostatnich dni było niezorganizowane, nieskonsolidowane i właściwie nie kontrolowane. Zachowany z czasów średniowiecznych w obrębie poszczególnych rzemiosł ustrój cechowy, niezgodny z obecną rzeczywistością trzymał tę dziedzinę życia społecznego w więzach. Tu dodać należy, że w cechach i innych korporacjach rzemieślniczych na terenie Lubelszczyzny zrzeszonych było zaledwie około 12% ich ogółu, reszta zaś pracowała bezplanowo, każdy na swoją rękę.

W tym stanie rzeczy sprawa kwalifikowania rzemieślników i kształcenia ich była niezwykle zaniedbana i zlekceważona. Dość powiedzieć, że z osób prowadzących samodzielne warsztaty pracy w województwie zaledwie około 50% ma dyplomy mistrzowskie, oraz od 15—18% dyplomy czeladnicze, pozostali zaś nie mogą się wykazać żadnymi kwalifikacjami fachowymi do tego rodzaju pracy.

Zaznaczyć należy, że podane powyżej odsetki nie są bynajmniej cyfrą ścisłą i są prawdopodobnie jeszcze zbyt optymistyczne, cyfr zaś ścisłych nie można podać dla tej prostej przyczyny, że ich niema, ponieważ niema rzeczywistej w tej dziedzinie statystyki. Wykazy urzędowe mijają się z realnym stanem rzeczy, bo jeśli chodzi np. o ogólną liczbę samodzielnych warsztatów rzemieślniczych, to w wykazach tych figuruje cyfra znacznie od rzeczywistej większa, ponieważ niektóre gałęzie drobnego przemysłu wykupują patenty rzemieślnicze, jako mniej kosztowne.

Dotychczasowy separatyzm poszczególnych rzemiosł i warsztatów, brak zrozumienia dla działalności kolektywnej, wreszcie średniowieczna organizacja wytworzyły stan rzeczy, którego likwidacja potrwa lat kilkanaście.

Pierwszy krok na drodze do owej likwidacji został już zrobiony. Przeprowadzono na zasadzie Dekretu Prezyd. Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. wybory do Lubelskiej Izby Rzemieślniczej, w skład której weszło 20 członków (z czego 13 chrześcijan i 7 żydów). Izba ukonstytuowała się na zebraniu w dniu 29 września 1929 roku, wybierając na prezesa mistrza murarskiego z Lublina p. Michała Chodorowskiego, na viceprezesa Józefa Zygiela, również z Lublina, na sekretarza p. J. Ptasieńskiego, na pozostałych członków zarządu pp. Władysława Adamkiewicza z Lublina, Leona Bombola z Chełma i Mojżesza Arona Lwa z Lublina.

Tak więc praca Izby Rzemieślniczej Lubelskiej zaczęła się. A jest tej praca niemało.

Przedewszystkiem, Izba zająć się musi szeroko zakreślonymi pracami statystycznymi, które potrwać nie mniej niż rok. Bez oparcia się o jasny obraz istniejącego stanu rzeczy, niemożliwe byłoby jakiegokolwiek inne prace Izby.

Drugą palącą i pilną sprawą jest kwestja egzaminów i kwalifikacji, kwestja bardzo trudna i zawikłana, ze względu na to, że w cyfrach przybliżonych, około 100.000 osób pracuje na terenie województwa w charakterze wykwalifikowanych pracowników, nie mając kwalifikacji.

Izba Rzemieślnicza w Lublinie w tej dziedzinie będzie pracowała czas dłuższy bez widocznego efektu cyfrowego. Przede wszystkim, miną przynajmniej 3 lata zanim ukończą naukę ci uczniowie rzemiosł, którzy mają zdawać egzamina według dawnego systemu, na likwidację zaś braku kwalifikacji u już pracujących rzemieślników Izba Rzemieślnicza przewiduje termin mniej więcej 12-letni. Bardzo ważnym czynnikiem w tego rodzaju pracy jest bezwątpienia szkolnictwo doksztalcające, niestety, jak dotychczas zbyt mało w Lubelszczyźnie rozbudowane. Gdyby można było utworzyć ze 20 szkół doksztalcających rzemieślniczych, a więc prawie po jednej na każdy z 19 powiatów województwa, sprawa znacznie posunęłaby się naprzód. Budżet takich 20 szkół nie byłby większy przy odpowiedniej organizacji nad 1.000 zł. na szkołę. Jednak w obecnym stanie rzeczy Izba Rzemieślnicza i na to sobie pozwolić nie może.

Budżet samej Izby, zatwierdzany według przepisów każdorazowo przez Ministra Przemysłu i Handlu, aczkolwiek władzą nadzorczą jej w pierwszej instancji jest Województwo, nie został jeszcze ustalony. Narazie prace Izby oparte są o 3-miesięczny budżet nadzwyczajny, ponieważ wszystkie jej agendy znajdujące się w stadium organizacji wymagają jednorazowych inwestycji. Przewidywany budżet na rok 1930 nie przewyższy cyfry 70.000 złotych.

Oczywiście budżet ten jest minimalny i bynajmniej nie odpowiada rzeczywistym potrzebom Izby Rzemieślniczej w Lublinie. Nie pozwala on nietylko na wydajną pracę nazewnątrz, ale nawet na należyte postawienie pracy biurowej. Biura Izby mieszczą się przy ul. Królewskiej 11 (I piętro). Ilość pracowników biurowych zatrudnionych tam obecnie określona jest według stosunku: czterech urzędników na każdych 27 tysięcy rzemieślników. Jeśli zważywszy, że prace Izby dopiero się zaczynają, że właściwie wszystko trzeba organizować i budować, że pracy jest nawał, musimy przyznać, że szczupłość personelu biurowego jest niepotrzebnym utrudnieniem i tak już trudnej i skomplikowanej sprawy.

Dla porównania warto zaznaczyć, że np. na Pomorzu, gdzie izby rzemieślnicze są zorganizowane od szeregu lat, gdzie sprawy najbardziej palące i pilne już zostały ułożone, unormowane, biura są jednak rozbudowane o wiele bardziej. Np. w Grudziądzu przypada siedmiu urzędników biura na każdych 14 tysięcy rzemieślników.

Poza sprawami statystyki i kształcenia fachowego przecież jest jeszcze cały szereg prac, których Izba dokonać musi i dokona.

Musi być organizatorką eksportu produktów rzemiosła, musi wyszukać i zapewnić poszczególnym jego gałęziom rynki zbytu, zakładać kooperatywy rzemieślnicze zarówno wytwórcze jak i eksportowe.

Do zadań Izby będzie też należało wskazywanie rzemieślnikom różnych rodzajów tych miejscowości, któreby im dawały najlepsze warunki pracy i zbytu. Aby zakończyć to wyliczanie powiedzmy poprostu: zadaniem Izby Rzemieślniczej jest zorganizowanie rzemiosł, na zasadach racjonalnej gospodarki.

Planowa organizacja tej ważnej dziedziny życia społecznego Lubelszczyzny pchnie nasz region niewątpliwie w rozwoju ogólnym. Tak się bowiem zawsze dzieje, że krok w jednej dziedzinie, ma równoczesne echo we wszystkich innych.

Powstanie Izby Rzemieślniczej w Lublinie jest nadzwyczajnie ważnym' prosto przełomowym momentem w życiu Lublina.

Nie wątpimy, że Lubelska Izba Rzemieślnicza mimo swych niezwykle ciężkich warunków pracy nie będzie martwą pozycją, jednym tylko biurem więcej. Jej ciężka a realna praca winna być stukaniem do drzwi lepszego jutra.

Zamki kresowe.

Zamek Ks. Lubomirskich w Równem.

Rok założenia 1890.

LUDWIK TYROWICZ

Pracownia Rzeźbiarsko - kamieniarska oraz
wyroby z płyt marmur. do wszelkich celów

Lwów, Piekarska 95, tel. 25—03

Maszynowo urządzone warsztaty dla robót granito-
wych, marmurowych i kamiennych.

Specjalność roboty marmurowe.

ZŁOTY MEDAL

HERBE

ZŁOTY MEDAL

HER LICZKA
BĘŁDOWSKI
WOŁOSZYŃSKI

ZJEDNOCZONE FABRYKI GILZ I BIBULEK
SP. AKC. W KRAKOWIE.

HERBEWO
ILOSCIA WATY
PATENT N° 309-24

GILZY
Z PODWÓJNA
FILIGRAN

HEMATOGEN-LEK

STOJUJE NIE, PRZY:
BLEDNICY
NIEDOKRWITOSC
WZMACNIANIE NERWY
POBUDZA APETYT
NIE DUSIJE ZĘBÓW
SMACZNY

ORYGINALNY FABR. CHEM. L. LEK.
WARSZAWA TREBACKA 4

DLA DOROSŁYCH DZIECI I STARCÓW

Lublin w roku 1929.

Rok 1929 w życiu Lublina nie może być zaliczony do rzędu lat pomyślnych dla naszego miasta, a głównym powodem tego było bezwątpienia przedłużające się przesilenie samorządowe, bardzo ujemnie wpływające na bieg spraw miejskich, przyczyniła się też do tego konjunktura gospodarcza i finansowa o wiele gorsza, niż lat ubiegłych.

Ostatnie miesiące r. 1928 przyniosły już zapowiedź dalszych wypadków. Listopad zaznaczył się przede wszystkim ważnymi uroczystościami i rocznicami. Dnia 7 listopada sfery lewicowe Lublina obchodziły uroczystości 10-lecie Rządu Ludowego; na program uroczystości, w której wzięły udział delegacje, posłowie, senatorowie i t. p. złożyły się: poświęcenie kamienia węgielnego Domu Ludowego na Bronowicach, pochód, złożenie wieńców na grobach bojowników proletariatu i akademja.

11 listopada cały Lublin w uroczystym i podniosłym nastroju święcił 10-tą rocznicę powstania Państwa Polskiego. Już w wigilję tego dnia odbyły się w szkołach pogadanki okolicznościowe, a wieczorem po udekorowanych ulicach miasta przeszedł capstrzyk. Uroczystości w dniu 11 listopada rozpoczęło nabożeństwo w Katedrze, poczem nastąpiła defilada, zawody strzeleckie i akademja w Teatrze Miejskim przy wypełnionej sali.

Dwudziesty piąty listopada stał się dniem faktu, będącego ważnym punktem w rozwoju Lublina — dniem uruchomienia elektrowni miejskiej. Elektrownię zaczęło budować na Kośminku amerykańskie konsorcjum Ullen et Comp., następnie budowę przejął i doprowadził do końca Magistrat. Na uroczystości uruchomienia elektrowni był obecny p. minister Robót Publicznych, J. Moraczewski.

W dniu 29 listopada, na posiedzeniu Rady Miejskiej, trwającym do godziny 3-ej rano, przez votum nieufności dla p. prezydenta A. Pączka, wyrażone 27 głosami przeciw 24, rozpoczęło się przewlekłe przesilenie samorządowe. Następnym etapem tego przesilenia było ustąpienie w dniu 13 grudnia prezydium Rady Miejskiej wobec niezdecydowanej postawy Rady, która nie umiała ustosunkować się do faktu, że p. prez. Pączek, pomimo wyrażonego mu votum nieufności, nie zrezygnował ze swego stanowiska. Dwudziestego grudnia nastąpił ponowny wybór tego samego prezydium z prezesem Kunickim na czele. Rozwiązanie tej sytuacji przyniósł dopiero początek roku 1929. W grudniu na posiedzeniu Rady Miejskiej z dnia 21-go została uchwalona pożyczka sanacyjna, oprócz tego odbyły się w tym czasie w Lublinie 8 i 9-go kongres przeciwalkoholowy, 15-go zjazd samorządowy i 16-go konferencja gospodarcza.

Sensacją nie tylko Lublina i Lubelszczyzny, ale całego kraju był w ostatnich miesiącach 1928 roku 19-letni pomocnik kowala „Michałek“

Mierzejewski ze wsi Michalowa z pod Zamościa, który w tym czasie zaczął wygłaszać kazania. Kazania te, acz pozbawione sensu i głębszych myśli, ścigały jednak wielotysięczne tłumy słuchaczy, pielgrzymujących w tym celu nawet z odległych okolic. W początku grudnia władze zlikwidowały tą sprawę, umieszczając „cudownego” Michałka najpierw pod obserwacją lekarską w szpitalu, następnie u OO. Salezjanów w internacie.

Nowy Rok 1929 rozpoczął się w Lublinie pod znakiem karnawału, mniej jednak ożywionego niż lat ubiegłych. Uwaga ogółu była raczej skierowana na kwestję przesilenia samorządowego i sprawy z nim związane. W styczniu sytuacja pozostała bez zmiany, mimo że 10-go Rada Miejska powtórnie wyraziła wotum nieufności p. prez. Pączkowi 27 głosami przeciw 23.

W styczniu Lublin był terenem obrad kilku zjazdów, a mianowicie: 6-go odbył się ogólnopolski zjazd felczerów, 21-go zjazd i akademja poselska Zjednoczenia miast i wsi (fuzja Związku Naprawy Rzeczypospolitej i Partji Pracy) oraz 25 i 26-go zjazd starostów Województwa Lubelskiego. Dnia 20-go stycznia została otwarta Okręgowa Wystawa Szkolna. Wiele interesujących eksponatów z tej wystawy zostało umieszczonych następnie na P. W. K. Poza tem również w tym czasie zaszła w Lublinie ważna zmiana personalna: dotychczasowy prezes Sądu Apelacyjnego, p. Młynarski został przeniesiony w stan spoczynku, a na stanowisko prezesa Sądu Apelacyjnego został mianowany p. sędzia B. Sekutowicz, wiceprezesem tegoż Sądu został p. sędzia J. Borkowski.

Z dniem 1-go stycznia zwiększenie ilości i umiastowienie autobusów lubelskich, rozwiązuje częściowo zagadnienie komunikacji na terenie Lublina, utrudnionej znacznie ze względu na duże odległości.

Na prowincji dnia 19 stycznia Biała Podlaska uroczyście, z udziałem p. Ministra Cara, obchodziła 10-lecie sądów polskich na Podlasiu.

W lutym, 2-go tego miesiąca, obradował w Lublinie zjazd nauczycielstwa szkół powszechnych powiatu lubelskiego, a 7-go i 8-go zjazd burmistrzów niewydziałonych miast Woj. Lubelskiego. Również na początku lutego odbyło się uroczyste poświęcenie sztandaru lubelskiego oddziału Centralnego Związku Ogrodników.

Cały miesiąc był poświęcony wyteżonej zbiorowej akcji społeczeństwa celem zabezpieczenia niezamożnej ludności przed katastrofalną falą mrozów, która w tym czasie przeszła przez całą Polskę.

W końcu miesiąca paradoksalna sytuacja w Radzie Miejskiej narzeszcie uległa definitywnej zmianie; po powtórnem ustąpieniu prezydym Rady, wobec niemożności współpracy z p. prez. Pączkiem — w dniu 28-go lutego został podpisany dekret rozwiązujący Radę Miejską i Magistrat. Równocześnie z dniem 1 marca władze nadzorcze mianowały komisarzem rządowym p. S. Czerwińskiego, radcę Min. Spraw Wewn.; zastępcą komisarza został p. nacz. Dylewski, oprócz tego ukonstytuowała się przy boku komisarza Rada Przyboczna, jako organ opiniodawczy.

Doroczne uroczystości imieninowe ku czci Marszałka Piłsudskiego rozpoczęły się już 17 marca nabożeństwem, defiladą, przemianowaniem Alei Jagiellońskiej na Aleję Marsz. Piłsudskiego i akademją, urządzoną przez Policyjny Klub Sportowy w Teatrze Panteon. Program 19 marca wypełniły akademje w różnych punktach miasta i galowa akademja w Teatrze Miejskim. W dniu tym odbyła się też piękna uroczystość wręczenia dyplomów orderów Polonia Restituta zasłużonym działaczom lubelskim. Miasto było udekorowane zielenią i flagami o barwach narodowych, wieczorem iluminowano gmachy państwowe.

Również w marcu, 12-go, miało miejsce uroczyste otwarcie Izby Przemysłowo-Handlowej, której prezesem został wybrany jednogłośnie p. dyr. M. Michniewski, dyrektorem Izby został p. T. Miller. W końcu marca odbyło się walne zgromadzenie Izby Adwokackiej, połączone z obchodem 10 lecia istnienia Rad Adwokackich.

Przygotowania do obrony przed powodzią, której spodziewali się wszyscy, okazały się na szczęście niepotrzebne; pomimo ostrej zimy ruszenie lodów miało przebieg zupełnie normalny i nie zakłóciło w niczem spokoju Lublina.

W kwietniu uwagę ogólną zajmowały przedewszystkiem nadchodzące wybory do Rady Miejskiej, w końcu miesiąca ukazało się odnośne rozporządzenie oznaczające początek okresu przedwyborczego na dzień 12 maja, a wybory na dzień 16-ty czerwca.

Pewne zainteresowanie w mieście wywołała skarga, którą w Najwyższym Trybunale Administracyjnym złożyli b. wice-prezydenci: pp. Choma i dr. Drożdż oraz ławnicy: pp. Popławski i Kadura w związku z rozporządzeniem Min. Spraw Wewn. zwalnającym ich z dotychczasowych stanowisk wobec rozwiązania Magistratu.

Na porządku dziennym była w tym czasie, acz bezpośrednio nie dotycząca Lublina, niemniej żywo go obchodząca sprawa budujących się gmachów Dyrekcji Kolejowej w Chełmie, których mury prawdopodobnie wskutek niedostatecznego zabezpieczenia i silnych mrozów, zaczęły zarysowywać się i pękać.

Pisząc o kwietniu warto wspomnieć pozatem o zjazdach: Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet i lekarzy powiatowych Woj. Lubelskiego, które odbyły się 14-go i 18—19-go tego miesiąca. W dziedzinie inwestycji w końcu kwietnia ukończono ustawianie latarni elektrycznych na ulicach Lublina, nadając śródmieściu przez to oświetlenie wielkomiejski charakter.

Miesiąc maj zaznaczył się w życiu Lublina kilkoma pięknymi uroczystościami. Pierwszy maja wbrew przewidywaniom minął zupełnie spokojnie, przebieg Święta Robotniczego odbył się w ramach dorocznych uroczystości: pochód, akademja, przemówienia itp.

W uroczystym i podniosłym nastroju święcił Lublin 3-ci Maja; na program dnia złożyły się: Msza św. w Katedrze celebrowana przez ks. Biskupa Fulmana, defilada oddziałów wojska, hufców szkolnych, Strzelca i Straży Ogniowej, imprezy sportowe i przedstawienia bezpłatne, wreszcie akademja w Teatrze Miejskim.

W dniu 4 maja odbyło się uroczyste poświęcenie nowowypbudowanego gmachu urzędu Poczty i telegrafów Lublin 2 z udziałem p. min. Boenera, przedstawicieli Ministerstwa Poczty oraz miejscowych władz.

Żywem echem odbiły się w naszym mieście wypadki opolskie, wywołując żywiołowy protest społeczeństwa lubelskiego, którego wyrazem był pochód i wielki wiec na Placu Litewskim w dn. 12 maja. W tymże dniu uczcił Lublin pamięć Marszałka Foch'a przez urządzenie akademji ku czci wielkiego wodza.

Dnia 19-go maja dał Lublin wyraz swej sympatji dla 8 pp. Legjonów, biorąc żywy udział w uroczystościach święta pułkowego. Dnia 26-go maja społeczeństwo lubelskie oddało hołd niez mordowanej pracy i zasługom p. Marji Papiewskiej, obchodząc uroczystość 40-letni jubileusz Jej działalności na niwie pedagogiczno-oświatowej.

W związku z nadchodzącymi wyborami w połowie maja ukonstytuowała się Główna Komisja Wyborcza z p. Sędzią Harasiewiczem na czele,

a 22-go maja na murach miasta ukazały się pierwsze obwieszczenia wyborcze. Zainteresowania ludności wyborami, mimo agitacji partyjnej, było niewiele, czego najlepszym dowodem był bardzo mały procent sprawdzających listy wyborcze. Rozważana też była w maju sprawa przejęcia przez miasto robót ulenowskich i komisji fachowców, mających zbadać te prace.

Czerwiec upłynął pod znakiem wyborów do Rady Miejskiej; w pierwszych dniach miesiąca zostały zgłoszone listy wyborcze: 5 polskich, 7 żydowskich i 5 fikcyjnych, zgłoszonych przez sjonistów dla otrzymania listy № 18. Wskutek unieważnienia listy № 8 i wycofania listy № 13 do walki wyborczej stanęło 11 list.

Wszystkie ugrupowania partyjne prowadziły ruchliwą agitację, urządzając liczne wiece i zebrania przedwyborcze, zwłaszcza bardzo ożywioną działalność rozwinęły ugrupowania żydowskie. Naogół jednak można było stwierdzić, że zainteresowanie ludności Lublina było dużo mniejsze, niż lat ubiegłych, dowodem czego była stosunkowo niewielka frekwencja głosujących w dniu wyborów; większe zainteresowanie się wyborami dawało się zauważyć w dzielnicach żydowskich. W rezultacie wyborów lista № 1 (Bezp. Blok Pr. Gosp.) otrzymała 10 mandatów, lista № 2 (P. P. S. dawna Frakcja Rewolucyjna) 1 mandat, lista № 3 (P. P. S. C. K. W.) 4 mandaty, lista № 4 (Bund) 9 mandatów, lista № 5 (Pozalej Sjon) 1 mandat, lista № 6 (Zjedn. Blok. Żyd. Dem.) 1 mandat, № 7 (żydowski Blok Gosp.) 1 mandat, lista № 10 (Nar. Chrześcijański Komitet Gosp.) 13 mandatów, lista № 16 (ortodoksi) 4 mandaty, lista № 18 (Zjedn. Sjon. Kom. Wyb.) 3 mandaty. Wybory te były przede wszystkim poważną klęską P. P. S., która utraciła 13 mandatów, oraz wzmożeniem wpływów Bezp. Bloku Gosp. który otrzymało 4 mandaty więcej, niż w 1927 roku. Narodowa Dem. otrzymała tę samą ilość głosów, ale wskutek niższego dzielnika dostała o 4 mandaty więcej. Ilość radnych żydowskich powiększyła się z 15 na 20, czego przyczyną był niezawodnie liczniejszy udział w głosowaniu ludności żydowskiej. Wskutek konieczności rozpatrzenia protestu sjonistów (lista № 16) przeciw podziałowi mandatów termin zwołania Rady Miejskiej został odłożony na wrzesień.

W początkach czerwca Polski Czerw. Krzyż obchodził 10-lecie swej działalności, wobec czego w Lublinie został zorganizowany w tym czasie Tydzień P. C. K. oraz kurs sanitarny.

„Ogórkowy“ lipiec naogół nie zaznaczył się niczem ważniejszym, pewne ożywienie panowało tylko w dziedzinie sportu. I tak 7-go lipca nastąpiło otwarcie grupy obozów letnich P. W. D. O K. II, 14-go lipca miała miejsce sympatyczna uroczystość otwarcia Lubelskiego Klubu Lotniczego z udziałem gości przybyłych z Warszawy, a 21-go odbył się bieg kolarski o mistrzostwo Województwa Lubelskiego na trasie 100 klm.; zwyciężył członek S.K.S. Kuszelewski. W dziedzinie życia gospodarczego przyznane przez rząd kredyty wprowadziły nareszcie na realne tory budowę elewatora zbożowego.

Żałobnem echem odbiła się w naszym grodzie wieść o tragicznym końcu polskiego lotu transatlantyckiego. W dn. 19 lipca całe społeczeństwo z przedstawicielami władz administracyjnych, wojskowych i komunalnych na czele oddało cześć bohaterkiej pamięci mjr. Ildzikowskiego przez udział w uroczystem nabożeństwie żałobnem odprawionem w Katedrze.

Na prowincji dalszym ogniwem sprawy budowy Gmachu Dyrekcji Kolei Państwowych była dymisja inż. Mianowskiego, kierownika budowy

i inż. Ciechanowskiego szefa departamentu, któremu podlegały prace budowlane; dymisje te nastąpiły, jako skutek inspekcji walących się gmachów dokonanej przez min. Kühna.

W sierpniu na terenie Lublina zaszły dwie ważne zmiany personalne: z dniem 1-go tego miesiąca stanowisko dyrektora wodociągów miejskich objął p. inż. F Turczynowicz, wybitny fachowiec, znany społeczeństwu lubelskiemu ze swej wzorowej gospodarki i owocnej pracy na tym terenie, w końcu zaś sierpnia, po ustąpieniu p. Pieczyraka, komisarzem Kasy Chorych został mianowany p. Sulimierski.

Monotonję letniego okresu ożywiła w tym czasie wielka impreza sportowa zorganizowana staraniem „Przeglądu Sportowego“, a mianowicie „Bieg kolarski Dookoła Polski“, którego trasa przechodziła i przez Lublin. W dn. 15 sierpnia zawodnicy przybyli do Lublina witani entuzjastycznie przez zebrane tłumy publiczności. Na etapie Lwów — Lublin zwyciężył Stefański, z pomiędzy licznych nagród wręczonych zwycięzcom wyróżnił się piękny puchar ufundowany przez „Express Lubelski“.

Pozatem odbyły się jeszcze w dn. 17—18 sierpnia zawody sportowe policji Województwa Lubelskiego i urządzony przez Spółdzielczy Klub Sportowy wzorem Biegu Dookoła Polski — Bieg Dookoła Województwa Lubelskiego.

Głośnym echem odbiły się w naszym mieście krwawe zajścia w Palestynie, wywołując wielkie wrażenie wśród ludności żydowskiej, która zareagowała żywo, urządzając liczne demonstracje uliczne.

Warto zaznaczyć wielki sukces fabryki lubelskiej „Plage i Laškiewicz“, którym był lot mjr. Makowskiego z Poznania do Barcelony i z powrotem na aparacie konstrukcji inż. Rudlickiego, wykonanym całkowicie w fabryce „Plage i Laškiewicz“.

Wrzesień wniósł ożywienie we wszystkich dziedzinach życia zarówno w Lublinie jak na prowincji. Na pierwszy plan wysunęła się znowu Rada Miejska, której posiedzenie wobec odrzucenia protestu sjonistów zostało wyznaczone na 10-ty września. Pierwsze jednak posiedzenia wykazały, że nowa Rada Miejska odziedziczyła wszystkie wady poprzedniej, tę samą skłonność do swarów i targów partyjnych i niezdolność do poważnej pracy dla dobra miasta. Posiedzenie w dniu 10 września nie odbyło się z powodu braku quorum, na następnych posiedzeniach z 11-go i 26-go nie zdołali radni zająć na tyle zdecydowanego stanowiska, aby zdobyć się choćby na wybór prezydium i Magistratu.

Zaszły też w tym czasie ważne zmiany personalne: dotychczasowy kierownik elektrowni miejskiej, inż. Marczewski, otrzymał dymisję, a stanowisko jego objął inż. Golla, w Kasie Chorych obok komisarza p. Sulimierskiego dyrektorem został b. komisarz p. Pieczyrak.

Z innych wypadków tego okresu na terenie Lublina należy wspomnieć o inauguracyjnym przedstawieniu i obchodzie ku czci Bogusławskiego, którym rozpoczął się nowy sezon teatralny pod dyrekcją p. J. Grodnickiego w dniu 14-go września, oraz o uroczystości przejęcia wodociągów przez miasto, która miała miejsce w końcu tego miesiąca. We wrześniu odbył się też w Lublinie 4-ty zjazd młynarzy Województwa Lubelskiego, wybory do Izby Rzemieślniczej oraz tydzień Strażacki i tydzień Białego Krzyża. Strajk piekarzy, który w drugiej połowie miesiąca rozpoczął się ku utrapieniu ludności, został wkrótce potem zlikwidowany przez władze.

W dniu 28-ym września Zamość obchodził uroczystości 300 lecia śmierci Szymona Szymonowicza, połączone z wmurowaniem tablicy ku czci autora Sielanek.

Październik nie przyniósł rozwiązania kompromitującej samorząd lubelski sytuacji w Radzie Miejskiej. Wybory do prezydium i Magistratu przeprowadzone w dniu 28 tego miesiąca nie dały definitywnego rezultatu. Z pośród radnych na właściwy gest umiał się zdobyć jedynie radny mec. Wyszyński, który zrzekł się mandatu.

W pierwszych dniach października miały miejsce w Lublinie Targi Chmielowe, które wniosły pewne ożywienie w dziedzinie życia gospodarczego naszego miasta. W końcu miesiąca odbyło się gremjalne zebranie Stowarzyszenia Kupców Polskich, na którym zebrani zaprotesto-

Ś. p. EDWARD KWIATKOWSKI

b. Komisarz m. Kazimierza Dolnego.

wali przeciwko dotychczasowemu systemowi podatkowemu, rujnącemu kupiectwo. Należy też wspomnieć o zorganizowanej w tym czasie przez lubelską Izbę Przemysłowo-Handlową komisji cennikowej i o odnaczeniach, jakie otrzymały w związku z zakończeniem P. W. K. niektóre firmy lubelskie. Stoisko Lublina na P. W. K. odznaczało się interesującymi eksponatami i zwracało powszechną uwagę.

Dzień 6-ty października był dniem święta przysposobienia wojskowego, inauguracji nowego roku akademickiego na Uniwersytecie Lub.

i początkiem tygodnia L. O. P. P-u, którego program w tym roku był wyjątkowo interesujący i urozmaicony. Poza tem w dniu 11 i 13-go odbyły się uroczystości, związane z 150-tą rocznicą zgonu Puławskiego, a 31-go października tradycyjny Dzień Oszczędności.

Kończąc ten krótki przegląd życia lubelskiego w roku ubiegłym pochylmy czoła przed pamięcią tych kilku szczególnie godnych czci i serdecznego wspomnienia postaci, które w czasie tym odeszły z pośród nas na wieki.

W pierwszej połowie stycznia zmarł w Warszawie ś. p. Stanisław Śliwiński, znany przedstawiciel ziemiaństwa lubelskiego i zasłużony, zwłaszcza w okresie niewoli, ofiarny działacz społeczny.

W drugiej połowie tegoż miesiąca, zdala od rodzinnego miasta, w dalekiem kresowem Równem przedwczesna śmierć przecięła pasmo życia młodego, wybitnie zdolnego prawnika i dzielnego człowieka ś. p. Tadeusza Jaworowskiego.

W lutym rozstał się z tym światem ś. p. Zbigniew Sochacki, referendarz Urzędu Wojewódzkiego, ceniony krytyk muzyczny i organizator życia artystycznego w naszym mieście.

W marcu zmarł w Lublinie ś. p. Ludwik Zawistowski, popularny przedstawiciel kupiectwa lubelskiego, człowiek ceniony i serdecznie lubiany przez wszystkich za swą dobroć i zacność charakteru.

Lipiec zabrał z pośród szeregów lubelskich działaczy społecznych ś. p. Edwarda Chamskiego.

We Wrześniu powszechny żal wzbudziła śmierć ś. p. Edwarda Kwiatkowskiego, b. prezesa Związku Legionistów, a ostatnio Komisarza Rządu m. Kazimierza Dolnego, niestrudzonego, ofiarnego działacza w służbie idei legionowej i demokratycznej.

Pokój i cześć ich pamięci!

M. Ś.

TYGODNIK HANDLOWY

ORGAN STOWARZYSZENIA KUPCÓW POLSKICH

od jedenastu lat

najlepszy

najszybszy

najdokładniejszy

informator handlu, przemysłu i bankowości

N i e o d z o w n y

na biurku każdego pracownika na polu gospodarczym

Doskonały organ ogłoszeniowy

Prenumerata zł. 12,50 kwartalnie

Warszawa, ul. Szkolna 10, telefon 92-86.

Z CYKLU LUBELSKICH KARYKATUR.

Nie-bezpieczeństwo publiczne.

Pielgrzym z Kalinówki.

Z CYKLU LUBELSKICH KARYKATUR.

— Nadejdzie taki dzień...
wyborów gdy znowu dzwonić
będziem My! —

(Z. rozmyślań b. preześa Rady Miejskiej).

— No i co teraz będzie?!

(Znany lubelski lekarz-polityk zastana-
wia się nad sytuacją polityczną).

DZIAŁ INFORMACYJNY.

Władze, urzędy i instytucje urzędowe
w Lublinie.

I. Duchowne Wyznania Rzymsko-Katolickiego.

J. E. Ks. Biskup Lubelski, J. E. Ks. Biskup Sufragan, Pałac Biskupi, ul. Misjonarska Nr. 2, tel. 6-24.

Kapituła Katedry Lubelskiej, Kapituła Kolegjały Zamojskiej, Kurja Djecezjalna i Trybunał Biskupi, ul. Misjonarska Nr. 2, tel. 46.

Seminarjum Duchowne, Zamojska 6, tel. 6 38.

Parafje: 1) św. Jana, Pl. Katedralny, 2) św. Pawła, Bernardyńska 5, tel. 1-32, 3) św. Michała, Fabryczna 15, tel. 9-19, 4) św. Agnieszki, Kalinowszczyzna, 5) św. Mikołaja, Czwartek.

Zakony: SS. Urszulanek, SS. św. Wincentego à Paulo, SS. św. Rodziny, SS. Opatrzności Boskiej „Dobrego Pasterza“, SS. Służebniczek, OO. Jezuitów, OO. Karmelitów, OO. Kapucynów, OO. Misjonarzy, OO. Salezjanów.

II. Duchowne Wyznania Ewangelickiego.

Superintendent, kancelarja parafjalna i urzędnik Stanu Cywilnego, przy Kościele Ewangelickim, Krak.-Przedm. 45.

III. Duchowne Wyznania Mojżeszowego.

Rabinat m. Lublina, ul. Lubartowska 1, tel. 10-64.

IV. Administracyjne.

Urząd Wojewódzki, ul. Niecała 14, tel. 70, 2-18, 3-42; Wydziały: Prezydjalny, Bezpieczeństwa Publicznego, Administracyjny, Samorządowy, Budżetowo-Gospodarczy.

Wydział Zdrowia Publicznego, U. W. Pl. Litewski 3, tel. 3-25.

Wydział Rolnictwa i Weterynarji U. W. Pl. Litewski 3, tel. 9-38.

Wydział Przemysłowy U. W. Pl. Litewski 3, tel. 74.

Wydział Pracy i Opieki Społecznej U. W. Pl. Litewski 3, tel. 2-96.

Okręgowa Dyrekcja Robót Publicznych, Pl. Litewski 3, tel. 72; Gabinet Dyrektora, tel. 2-29.

Komisje i Rady działające przy Urzędzie Wojewódzkim: Egzaminacyjna dla samorządowej służby drogowej, Dla rejestracji samochodów, Egzaminacyjna dla kierowców samochodowych, Komisja opiniująca o ce-

nach na drzewo, Do walki z alkoholizmem, Wojewódzka Rada Szpitalna, Komisja przetargowa, Komisja Ochrony Lasów, Kom. Kolegj. do wyznaczenia odszkodowań za zwierzęta zabite z polecenia władz, Kom. lekarska dla spraw kapitalizacji rent inwal., Woj. Kom. dla spraw kolonij letnich, Kolegium dla spraw wodnych, Rada Wojewódzka.

Starostwo lubelskie, 3-go Maja 4, tel. 42 i 44.

V. Sądowe.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, ul. Prez. Narutowicza 12, tel. 1-94.

Sąd Okręgowy w Lublinie, Krak.-Przedm. 76, tel. 59.

Sądy Grodzkie w Lublinie: I Okręgu — ul. Królewska 17, II Okręgu — Złota 5, III Okręgu — Krak.-Przedm. 60, Dla nieletnich — Rynek 7, Sąd Grodzki na Rurach, Sąd Grodzki na Tatarach.

Notariusze przy Sądzie Okręgowym, Krak.-Przedm. 76: St. Bielski, tel. 2-08, Wł. Modrzewski, tel. 2-65, Wł. Muszyński, tel. 7-89, St. Smólski, tel. 9-10, I. Steliński — tel. 1-27. Przy Sądzie Grodzkim I Okręgu: M. Kunicki, Królewska 11, tel. 6-00, M. Zieliński, Królewska 15.

Komornicy: Antosiewicz, Staszica 12, A. Modzelewski, Al. Racławickie 4, Steinbrich, 3-go Maja 7, Tyborowski Władysław, Ś-to Duska 10.

VI. Wojskowe.

Dowództwo Okręgu Korpusu II, Plac Litewski, Pałac Radziwiłłowski, tel. 40, 2-38, 4-64.

Centrala szefostw, Szpitalna 12, tel. 4-18, 4-19, 4-61.

Drugi Dyon Żandarmerji, Obóz Zachodni, tel. 4-23.

Komenda Miasta, Krak.-Przed. 39, tel. 4-25.

Sąd Okręgowy Wojskowy, Niecała 10, tel. 1-04.

Prokuratura Sądu Okręg. Wojsk., Niecała 10, tel. 1-15.

Powiatowa Komenda Uzupelnień, Obóz zachodni, budynek Nr. 2, tel. 2-01.

Ekspozytura Kontroli Gener. Wojsk., Niecała 10, tel. 4-98.

VII. Szkolne.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego, ul. 3-go Maja 6, tel. 6-64; gabinet Kuratora, tel. 6-63.

Inspektorat szkolny pow. Lubelskiego, ul. Prez. Narutowicza 12, tel. 5-17,

VIII. Skarbowe.

Izba Skarbowa, Spokojna 4, tel. 3-35a.

Urząd Skarbowy Podatków i Opłat na m. Lublin i pow. Lubelski, Spokojna 4, tel. 5-46a.

Urząd Skarbowy Akcyz i Monopolów Skarb., Spokojna 4, tel. 5-46e.

Kasa Skarbowa, Spokojna 4, tel. 5-46c.

IX. Samorządowe.

Rada Miejska m. Lublina, Kancelarja, Krak.-Przedm. 3, tel. 10-53.

Magistrat m. Lublina, Krak.-Przedm. 3, Gabinet Prezydenta, tel. 1-60, Gabinet I-go Wiceprezydenta, tel. 1-69, Gabinet II-go Wiceprezydenta 10-50.

Wydział do spraw ogólnych Mag. m. L. Krak.-Przedm. 3, tel. 2-69,
Naczelnik Wydziału ogóln., tel. 10-59.

Wydział Finansowy. M. m. L. Krak.-Przedm. 3, Ławnik, tel. 10-51,
Oddział Podatk. Budżet., tel. 10-52, Biuro Egzekucji Podatków, tel. 10-55,
Biuro Egzekucji Kosztów Kuracyjnych, tel. 10-60, Oddział Kasowo Rachunk.,
tel. 10-54.

Wydział Gospodarczy M. m. L. Krak. Przedm. 3, Naczelnik Wydziału,
tel. 10-56.

Wydział Budownictwa M. m. L.: Biuro Wydziału, Krak. Przedm. 3,
tel. 10-57; Biuro Budowy i Inwestycji Miejskich, Staszica 1, tel. 10-00.

Wydział Zdrowia Publ. M. m. L.: Biuro Wydziału, Ś-to Duska 5, tel. 8-69.

Wydział Administracyjny M. m. L.: Krak. Przedm. 3, Naczelnik Wy-
działu, tel. 10-58.

Wydział Opieki Społecznej M. m. L.: Rynek, Trybunał; Naczelnik
Wydziału, tel. 1-90; Miejski Zakład Wychow. „Osada Dziecięca“, Unicka 6,
tel. 8-05.

Biuro Regulacji Miasta, Ś-to Duska 10, tel. 10-61.

Instytucje Miejskie:

Gazowy Zakład Miejski: Dyrekcja, Gazowa 9, tel. 6-36; Inspekcja,
Staszica 1, tel. 2-27.

Wodociągi Miejskie: Gabinet Dyrektora inż. F. Turczynowicz, Nie-
cała 14, tel. 8-55; Zarząd, Kozia 4, tel. 22; Stacja Pomp, Al. Jagielloń-
skie, tel. 1-42.

Biuro Budowy Elektrowni, Narutowicza 22, tel. 9-61.

Elektrownia Miejska, Kośminek.

Straż Ogniowa, Ś-to Duska 3, tel. 1-59.

Teatr Miejski, ul. Prez. Narutowicza 17, tel. 56.

Pogotowie Ratunkowe, Krak. Przedm. 3, tel. 2-73.

Laboratorium Chemiczne Miejskie, Rynek 1.

Miejskie Warsztaty Reparacyjne, Bernardyńska 7, tel. 4-88.

Rzeźnia Miejska, Bronowice, tel. 4-84.

Nowa Rzeźnia Miejska, Tatary.

Areszt Miejski, Krak. Przedm. 3, tel. 10-58 (dod.).

Wydział Powiatowy Sejmiku Lubelskiego, Wieniawska 12, tel. 36
i 11-94.

X. Policyjne.

Komenda Policji Państw. Wojew. Lub., Niecała 14, tel. 1 i 3-59,
Gabinet Komendanta tel. 8-61.

Komenda Policji Pow. Lubelskiego, ul. Staszica 3, tel. 1-62,
1-91, 4-22.

Wydział Śledczy przy Komendzie Powiatowej, ul. Staszica 3, tel. 1-91.

Komisariaty miejskie: I-y Staszica 3, tel. 4-22, II-gi Lubartowska
38, tel. 4-26, III-ci 1-go Maja 12, tel. 4-27

Posterunek P. P. na Dworcu kolejowym, tel. 10-70.

Urząd Śledczy P. P. Wojew. Lub., Staszica 3, tel. 12-06; Naczelnik
Urzędu tel. 12-12.

Szkoła Policyjna, Czechówka, tel. 6-52.

XI. Sanitarne i zdrowotne.

Wydział Zdrowia Publicznego U. W. Pl. Litewski 3, tel. 3-25.

Powiatowy Urząd Zdrowia przy Starostwie, 3-go Maja 4, tel. 42.

Państwowy Zakład Hygieny, Rynek 1.

Wydział Zdrowia Publ. Magistratu m. Lublina, Ś-to Duska 5, tel. 8-69.

Powiatowa Kasa Chorych, Krak. Przedm. 72; Gabinet Komisarza; Sekretariat tel. 5 05, Naczelny Lekarz tel. 5-15, Rachuba i Buchalterja tel. 5-30, Ambulatorjum Nr. 1, ul. Hipoteczna 4, Ambulatorjum Nr. 2; Pl. Bychawski 3, tel. 3 11.

Urząd Sanitarno-Obyczajowy, Rybna 5.

Szpital: Św. Wincentego à Paulo (Szarytek) Staszica 16, tel. 2-40, Dzieciątka Jezus, Staszica 9, tel. 4-14; Św. Jana Bożego, Bonifraterska 9, tel. 2-46; Św. Józefa, Radziwiłłowska 11, tel. 10-86; Żydowski, Lubartowska 53, tel. 3-32.

Ambulatorja: Miejskie dla niezamożnych chorych przy Szpitalu św. Jana Bożego, Bonifraterska 9; Pogotowie Ratunkowe, Krak. Przedm. 3, tel. 2-73; Dla ubogich żydów „Bikur Chojlim“, Bramowa 4, tel. 4-80; Kropla Mleka i Poradnia dla matek, ul. Prez. Narutowicza 32; Przychodnia Przeciugruźlicza, Staszica 10.

Miejskie zakłady Kąpielowe i Dezynfekcyjne: ul. Unicka 6 i Szeroka 2.

Miejski Dom Izolacyjny, Bonifraterska 5.

Łaźnia miejska, Bronowice.

XII. Poczto-Telegraficzne.

Dyrekcja Poczty i Telegrafów, Szopena 9, tel. 38 i 2-68; Gabinet Prezesa, tel. 2-14.

Urząd pocztowy Lublin 1, Krak. Przedm. 50, tel. 30; Urząd pocztowy Lublin 2, Dworzec kol., tel. 1-76.

Telegraf, Krak. Przedm. 50, tel. 30.

Telegraf, przyjmowanie depeesz telefonicznych, Krak. Przedm. 50, tel. 3-06.

XIII. Różne:

Bank Polski, Oddział, Krak. Przedm. 37, tel. 1-92.

Bank Gospodarstwa Krajowego, Kapucyńska 4, tel. 2-71 i 7-78.

Dozór cementarny, Lipowa 10, tel. 10-08.

Gmina Żydowska, Rynek 5, tel. 4-77; Lubartowska 1, tel. 10 64; Rynek 8, tel. 11-52.

Izba Przem. Handlowa, Powiatowa 6, tel. 16-92.

Izba Rzemieślnicza, Królewska 11.

Inspektorat Pracy V Okręgu, Lubomelska 5, tel. 68; tamże Inspektorat Pracy 32 Obwodu na m. Lublin i powiat Lubelski oraz Inspektorat Pracy 33 Obwodu na powiaty Garwoliński i Puławski.

Izba Lekarska, Niecała 3, tel. 92.

Komunalna Kasa Oszczędności, pow. Lubelskiego, Narutowicza 13, tel. 7-88.

Kolejowych Instytucyj, Centrala telefoniczna, tel. 27.

Magazyn Państw. Wyrobów Tytuniowych, Al. Raclawickie 17, tel. 1-24; Hurtownia Państw. Monopolu Tytun., Lubartowska 8, tel. 11-75.

Okręgowy Urząd Ziemski, Krak. Przedm. 57, tel. 49; Wydział Techn., Krak. Przedm. 39, tel. 9-64; Powiatowy Urząd Ziemski, Pl. Litewski 3, tel. 9-80.

Okręgowy Zarząd Funduszu Bezrobocia, Lubomelska 5.

Okręgowy Urząd Miar, Misjonarska, dom Chodorowskiego, tel. 4-13.

Państwowy Bank Rolny, Kapucyńska 1, tel. 14-82.

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy, Lubomelska 5, tel. 2-66

Państwowy Monopol Spirytusowy, Spokojna 4, tel. 9-33.

Powiatowy Zarząd Drogowy, Wieniawska 12, tel. 11-93.

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, Krakowskie Przedm. 78, tel. 3 41.

Polska Akcyjna Spółka Telefoniczna, Zarząd, ul. Staszica 14-a, tel. 3-00; Biuro Abonentów, tel. 7; Buchalterja i Kasa, tel. 6,

Rada Adwokacka, ul. Prez. Narutowicza 12, gmach Sądu Apel. tel. 5-08.

Ulen et Co, Miejskie Roboty Inwestycyjne, ul. Staszica 1, tel. 3-18, Inspekcja Magistracka, ul. Staszica 1, tel. 10-00; Nowa Rzeźnia Miejska. Bronowice, tel. 7-65.

Więzienie na Zamku, Zamkowa 9, tel. 1-52.

Szkolnictwo.

I. Wyższe.

Uniwersytet Lubelski, Al. Raclawickie, tel. 3-90; Rektor Uniwersytetu, tel. 3 91.

II. Średnie i Seminarja.

Gimnazja i szkoły o programie gimnazjum.

Państw. Gimn. Męskie im. Stan. Staszica, Narutowicza 12, tel. 6-13.

Państw. Gimn. Męskie im. Hetm. J. Zamojskiego, Ogrodowa 10, tel. 5-19.

Państw. Gimn. Żeńskie im. Unji Lubelskiej, ul. Kapucyńska 6, tel. 7-64.

Liceum Biskupie Męskie, Zamojska 6, tel. 6-38.

Gimn. Męskie „Szkoła Lubelska“, Powiatowa 11, tel. 11-24.

8-kl. Szkoła Handlowa Męska, Bernardyńska 14, tel. 11-20,

Gimn. Męskie K. Szperowej, Zamojska 12.

Gimn. Męskie Tow. Zakładania Szkół dla Żydów w Lublinie, ul. Radziwiłłowska 5, tel. 7-02.

Gimn. Żeńskie W. Arciszowej, Radziwiłłowska 3.

Gimn. Żeńskie filolog. Hel. Czarnieckiej, Bernardyńska 13, tel. 8-63.

Gimn. Real. Żeńskie Wł. Kunickiego, Prez. Narutowicza 37, tel. 8-01.

Gimn. Żeńskie Mich. Sobolewskiej, 1-go Maja 10, tel. 7-52.

Gimn. Żeńskie Zgromadzenia Sióstr Urszulanek, ul. Prez. Narutowicza 8, tel. 7-20.

Gimn. Żeńskie Róży Szperowej, Zamojska 12, tel. 12-90.

Gimn. Żeńskie T-wo Zakładania Szkół dla Żydów w Lublinie, Niecała 3.

Seminarja: Państw. Seminarjum Naucz. Męskie im. Jul. Słowackiego, ul. Prez. Narutowicza 2, tel. 11-66.

Państw. Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie im. G. Piramowicza, Królewska 12, tel. 11-54.

Seminarjum dla Ochroniarek M. Papiewskiej, Niecała 8.

Seminarjum dla Ochroniarek J. Millerówny, Krak.-Przedm. 24.

III. Zawodowe i Różne.

Państw. Szkoła Zawod. Żeńska, Żmigrod 1, tel. 6-09.

Szkoła Przemysłowa Męska im. Stan. Syroczyńskiego, ul. Króla Leszczyńskiego 11, tel. 5-40; Warsztaty, Długosza 6, tel. 2-82.

Szkoła Muzyczna im. Stan. Moniuszki, Kapucyńska 7, tel. 5-18.
Szkoła Muzyczna im. Fr. Chopina, Podwal 15.
Bobolanum OO. Jezuitów, Al. Raclawickie, tel. 9-70.
Szkoła Ogrodnicza, Al. Raclawickie, gmach Uniwersytetu, tel. 9-55.
Szkoła Handl. Wieczorowa Zgromadzenia Kupców, Bernardyńska 14.
Dwie szkoły dokształcające rzemieślnicze pod zarządem Magistratu m. Lublina.

Kursy Maturalne Gr. Borysławskiego.

Szkoła Gospodarstwa Domowego, Chmielna 1, tel. 5-66.

Zakład Rzem. Wych. OO. Misjonarzy, ul. Podwale 15.

IV. Powszechnie.

Państwowe Szkoły Powszechnie: Nr. 1, Bychawska 27; Nr. 2, Żmigrod 3; Nr. 3, Czwartek; Nr. 4, Lubartowska 24; Nr. 5, Lubartowska 18; Nr. 7, Miedziana 4; Nr. 8, Dolna P. Marji 10; Nr. 9, Prez. Narutowicza 16; Nr. 10, Tatarska 6 i Ruska 42; Nr. 11, Foksalna 57; Nr. 12, Jezuicka gmach po Dominikański; Nr. 13, Okopowa 8; Nr. 14, Bychawska 37; Nr. 15, Kośminiek Długa 7; Nr. 17, Krochmalna 21; Nr. 18, Al. Długosza 4; Nr. 20, Rury Jezuickie 4; Nr. 21, Prez. Narutowicza 33; Nr. 22, Przy Torze; Nr. 23, 3-go Maja 7; Nr. 24, Lubartowska 18; Nr. 25, Rynek 13 i Złota 1; Nr. 26, Powiatowa 4; Nr. 27, Unicka 6; Nr. 28, Zamojska 21.

Szkoła specjalna dla dzieci anormalnych Niecała 6, tel. 13-76.

Prywatne Szkoły Powszechnie: R. S. S. „Siła“, Rynek 10; Zjedn. Szkół Żyd. Niecała 5; „Jesojda Tora“, Nadstawna 23; „Tora im Derech Erec“, Krawiecka 3; „Bejs-Jakób“, Królewska 3; „Darkaj-Noam“, Archidjakońska 4; „Talmud Tora“, Jateczna 7; Zjedn. Szkół Żyd., Lubartowska 29; Marjawicka, Drobnia 12; SS. Kanoniczek św. Ducha, Podwal 11; przy Cukrowni, Cukrownia.

Zrzeszenia, organizacje i instytucje społeczne.

I. Polityczno społeczne, religijne i ogólnie ideowe.

Katolicki Związek Polek, ul. Prez. Narutowicza 11.

Klub Demokratyczny, Krak.-Przedm. 39, tel. 2-39.

Klub Społeczny, Powiatowa 1, 2-22.

„Merkaz“, Organizacja Sjonistyczna, Pijarska 1.

„Mizrachi“, Organizacja Sjonistów Ortodoksów, Archidjakońska 4.

Narodowa Organizacja Kobiet, Bernardyńska 5

Organizacja Sjonistyczna, ul. Prez. Narutowicza 7.

Polska Partja Socjalistyczna, Okręgowy Komitet Robotniczy, Przemysłowa 13.

Polskie Stronnictwo Ludowe „Wyzwolenie“, Krakowskie-Przedm. 46, tel. 2-85.

„Spójnia“ Stow. Kapłańskie, ul. Prez. Narutowicza 6.

- Stowarzyszenie Robotników Chrześcij., Krak.-Przedm. 5, tel. 3-86.
 Stronnictwo Chłopskie, Sekretarjat Wojewódzki, Zamojska 23, tel. 8-22.
 Zw. „Bund“, Lubartowska 24.
 Związek b. Legjonistów, Okopowa 2.
 Związek Lub. Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej, Krak.-Przedm. 58,
 tel. 8-71.
 Związek Ludowo Narodowy, Krak.-Przedm. 36, tel. 2-77.
 Związek Młodzieży Wiejskiej, Szpitalna 5, tel. 1-80.
 Związek Strzelecki, Szpitalna 12.
 Zjednocz. Inwalidów Wojennych, Kozia 4, tel. 7-79.
 Sekretarjat Bezpарт. Bloku Wsp. z Rządem, Kościuszki 8, tel. 5-39.

II. Prasa.

- „Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego“, Niecała 12.
 „Dziennik Zarządu m. Lublina“, Krak.-Przedm. 3.
 „A. B. C.“, dziennik, oddział w Lublinie, Pl. Litewski 1, tel. 2-43.
 „Express Lubelski“, dziennik, Kościuszki 8, tel. 3-60.
 „Głos Lubelski“, dziennik, Kościuszki 10, tel. redakcji 1-84, tel. admin-
 nistracji 1-64.
 „Jedność Ludowa“, tygodnik, 3-go Maja 6, tel. 9-87.
 „Lubliner Tugblat“, dziennik, Królewska 13, tel. 9-20.
 „Ziemia Lubelska“, dziennik, Kościuszki 2, tel. 3.

III. Naukowe, oświatowe, kulturalne i sportowe.

- Akademicki Związek Sportowy, Al. Raclawickie, Uniwersytet.
 Biblioteka Centralna P. M. S., Szpitalna 1.
 Czytelnia Lubelska P.M.S., biblioteka i czytelnia czasopism, Rynek 1.
 Biblioteka Kat. Zw. Polek, Narutowicza 11.
 Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego, Rynek 1.
 Klub Sportowy „Plage-Laśkiewicz“, Bronowice, Fabryka Plage i Laś-
 kiewicz.
 Lubelski Okręgowy Związek Lekkoatletyczny, Staszica 3.
 Lubelskie T-wo Lekarskie, Niecała 3, tel. 92.
 „Lutnia“, Tow. Śpiewacze, Kapucyńska 7.
 Muzeum Lubelskie, Prez. Narutowicza 4.
 Okręgowy Związek Piłki Nożnej, Pl. Litewski, gmach D. O. K.
 Ośrodek Wychowania Fizycznego, Szpitalna 12, tel. 13-09.
 Polska Macierz Szkolna, Powiatowa 1, tel. 2-22.
 Policyjny Klub Sportowy, Staszica 3.
 Robotniczy Klub Sportowy, Karmelicka 2.
 Robotniczy Żyd. Klub Sportowy „Gwiazda“, Staszica 22.
 T-wo Gimnastyczne „Sokół“, Krak.-Przedm. 4.
 T-wo Historyczne, Uniwersytet.
 T-wo Hygjeniczne, ul. Prez. Narutowicza 35.
 T-wo Krajoznawcze, Kapucyńska 7.
 T-wo Muzyczne, Kapucyńska 7, tel. 5-18.
 T-wo Przyjaciół Nauk, Bernardyńska 14.
 T-wo Przyjaciół Uczącej się Młodzieży.
 T-wo Uniwersytetu Robotniczego, Plac Bychawski 3.
 Wojskowy Klub Sportowy „Unja“, Szpitalna 12.
 Żydowski Klub Sportowy „Hakoah“, Krótka 2.

IV. Zawodowe i ekonomiczne.

- Lubelskie Tow. Rolnicze, Krak.-Przedm. 64, tel. 1-43.
Polski Związek Pracowników Biurowych, Wieniawska 1.
Rada Rzemieślników Żydowskich, Krak.-Przedm. 26, tel. 11-97.
Rada Związków Zawodowych, Bernardyńska 28, tel. 11-92. (Wszystkie robotnicze Związki Zawodowe).
Stowarzyszenie Felczerów i Akuszerok, Rynek 12.
Stowarzyszenie Geometrów, Staszica 9.
Stow. Kupców Lubelskich, Powiatowa 1, tel. 4-68.
Stow. Techników, Powiatowa 1.
Stowarzyszenie Urzędników Państwowych, ul. Staszica 6, tel. 94.
Stow. Właścicielei Nieruchomości, Krak.-Przedm. 36.
Spółdz. Stow. Budowl. Urzęd. Państw., Rury Jezuickie 7, tel. 12-27.
T-wo Farmaceutyczne, ul. Prez. Narutowicza 27.
T-wo Oгородnicze, Al. Raclawickie, Uniwersytet.
T-wo Rzemieślnicze Okręg., Krak.-Przedm. 46.
Zgromadzenie Felczerów, Staszica 10.
Związek Drobnych Kupców Żyd., Szewska 5, tel. 9-50.
Związek Kólek Rolniczych, Szpitalna 5, tel. 1-80 i 3-20.
Związek Kupców Wyzn. Mojżesz., Noworybna 8, tel. 5-47.
Związek Lek.-Dentystów, Państwa Polskiego, Kościuszki 7.
Związek Lekarzy Państwa Polskiego, Oddział Lubelski, Niecała 5.
Związek Nauczycielstwa Szkół Powszechnych, Kapucyńska 7.
Związek Spółdzielni Spożywców Rzecz. P., Oddział w Lublinie, Wrotkowska 2, tel. 41.
Związek Ziemian, Filja Lub., Krak.-Przedm. 51, tel. 1-54.
Związek Zaw. Branż. Żyd., Archidjakońska 9.
Związek Zaw. Kelnerów, Orla 1.
Związek Zaw. Kolarzy, Bychawska 27.
Związek Zaw. Pracowników Handl., Lubartowska 24, tel. 7-66.
Związek Zaw. Rob. Przemysłu Spoż., Ruska 34, tel. 9-49.
Związek Zaw. Robotników Rolnych, Przemysłowa 13, tel. 8-59.
Związek Okręgowy Kas Chorych, Oddział, Szopena 3, tel. 6-97.

V. Dobroczynne.

- Biały Krzyż, Plac Litewski 1.
Czerwony Krzyż, Niecała 3, tel. 92.
Dom Zarobkowy, Dominikańska 5.
Lubelskie Tow. Dobroczynności, Dolna P. N. 6 tel. 12-74.

VI. Towarzyskie i Różne.

- Lubelskie Tow. Łowieckie, Pl. Litewski 2, tel. 3-84.
Klub Oficerski, Szpitalna 12, tel. 4-61.
Klub Obywatelski, Krak.-Przedm. 43, tel. 62.
Klub Stow. Urzędników Państw., Staszica 6, tel. 94.
Klub Towarzyski, Szopena 3, tel. 2-21.
Resursa Kupiecka, Szopena 3, tel. 7-23.

Zawody Wyzwolone.

Adwokaci.

- Alten J., Krak.-Przedm. 55, tel. 9-14.
Bartkowicz Wacł., Kościuszki 1, tel. 3-34.
Bier Adolf, Krak.-Przedm. 49, tel. 9-75.
Biczyński Jan, Szpitalna 5, tel. 12-96.
Bielnicki Kaz., Ewangelicka 6, tel. 10-99.
Borer Cz., Narutowicza 13, tel. 14-47.
Ciświcki St., Krak.-Przedm. 56, tel. 6-04.
Czarnowski Ant., 3-go Maja 6.
Eustachiewicz Stan., ul. Prez. Narutowicza 25.
Głuchowski Stefan, Szopena 7, tel. 8-88.
Gołemberski Bron., 3-go Maja 12.
Goldberg J., Staszica 7, tel. 5-22.
Grymiński Stef., Kapucyńska 2, tel. 5-07.
Jarosławski Marj., Kościuszki 1, (Konopn. 11).
Kalinowski Stan., Szopena 5, tel. 6-68.
Kuczewski Stan., Szopena 7, tel. 4-03.
Kleinman Kelm., Staszica 4, tel. 6-90.
Lewinson J., Kollątaja 3, tel. 5-16.
Leśnikowski R., Szopena 11, tel. 13-40.
Lidzki Zyg., Krak. Przedm. 57, tel. 6-16.
Miketta L., Wieniawska 8.
Orłowski Stan., Okopowa 2, tel. 7-43.
Poźniak Otmar, 3-go Maja 12, tel. 11-10.
Puchniarski Jan, Krak.-Przedm. 70, tel. 1-97.
Rettinger Edward, Krak.-Przedm. 49, tel. 1-88.
Salkowski Wacł., Krak.-Przedm. 39, tel. 4-92.
Stoch Fr., Wieniawska 2, tel. 10-95.
Strawiński Jan, Krak.-Przedm. 55, tel. 1-51.
Szwacki Lucjan, Ogrodowa 13 (Czech. 3).
Szwentner Stef., Niecała 16, tel. 8-27.
Szymoński Józ., Szopena 3.
Tarkowski Wład., Ogrodowa 6, tel. 11-88.
Turczynowicz Jan, Krak.-Przedm. 51, tel. 25.
Wárman Bol., Cicha 5, tel. 5-72.
Wyszyński Aleks., Staszica 1, tel. 1-89.
Xieźopolski Ad., 3-go Maja 8, tel. 5-32.
Zaremba Rom., Krak.-Przedm. 68, tel. 5-34.
Zdziennicki Jan, Kapucyńska 2, tel. 1-50.

Spis lekarzy zamieszkałych w Lublinie.

Imię i Nazwisko	Specjalność	A d r e s	Godziny przyjęć	
			rano	popoł.
Ałapin Józef	Chor. sk., wener.	Krak.-Przed. 59, I p., tel. 4-47.	9—2	4—8
Anasiewicz Jan	Chirurgja	Kołatąja 6, t. 6-47		3—6
Arnsztajn Marek	Chor. wewn.	Złota 2, I p.	9—11	4—6
Arnsztajn Jan	Chor. wewn.	Złota 2, II p. t. 9-16	8—10 ^{1/2}	4—6
Bancer Erazm		Szpitalna 10		
Biernacki Mieczysław	Chor. wewn.	Kołatąja 3, t. 1-55	8—10	4—6
Biliński Franciszek	Chor. wewn., kob. i akuszerja	Krak.-Przed. 51, m. 8, tel. 10-31	11—12	5—6
Bobrowska Jadwiga	Akusz., chor. kob.	Narutowicza 19	9—10	3—5
Brajczewski Antoni	Chor. wewn. dz. Roentgen	Narutowicza 11, tel. 11-11	9—10	4—6
Bronsztajn Henryk	Choroby oczu	Kościuszki 3,		
Brzeziński Adam	Chor. zębów i jamy ustnej	tel. 8-19 Krak.-Przed. 51	11—12 ^{1/2} 10—12	4—6 4—6
Brzozowski Stanisław		Szpital Św. Jana		
Chomicz Leonard	Chor. wewn.	3 Maja 16 m. 5	9—11	4—6
Chromiński Cyprjan	Analizy klinicz- no-bakterjol.	Szopena 15, tel. 9-89	8 ^{1/2} - 10	3—6
Cybulski Stefan	Chor. wewn. dzieci i akusz.	Foksalna 51, II p.	do 10	3—6
Cynberg Jakób	Chor. wewn. i dz.	Rynek 19, t. 3-46	do 11	3—5
Cywiński Jan	Choroby dzieci	Szopen. 11, t. 6-37	do 10	5—6
Czerwiński Czesław	Chor. kobiece	Narutowicza 11, tel. 6-46		
Derecki Faustyn		Obóz Zachodni		
Distler Emanuel	Chor. skór., wen. elektroterapia	Krak.-Przed. 60, tel. 5-67	9—12	4—7
Drożdż Wacław	Chor. nerwowe	Narutowicza 16, tel. 8-93	do 10	4—6
Dziemski Bolesław	Chor. wewn.	Staszica 10, t. 8-85	do 10	4—6
Freytag Józef	Chor. dziecięce	Ogrodowa 3 m. 1	9—10	3—5
Garbaczewski Marcin	Chor. wewn. i dz.	Krak. Prz. 58 m. 8	9—10	4—6
Gayer Michał	Chor. wewn.	Cyrułn. 4, tel. 84		
Gerszengorn Szloma	Chor. skórne i wen.	Żmigrod 5, tel. 9-48	9—12	4—6
Jaczewski Kazimierz	Chor. skór. i wen.	Narutowicza 13	8—10	4—6
Jankowska Marja	Chor. dziecięce	Narutowicza 14, tel. 9-99	9—10	4—6
Januszewicz Ignacy	Chor. skór. i wen.	Niecała 3	10—12	6—8

Imię i nazwisko	Specjalność	A d r e s	Godziny przyjęć	
			rano	popoł.
Jaworski Kazimierz	Chor. chirurg.	Narutowicza 13, tel. 11-41	9—10	3—5
Kaczyński Hipolit	Chor. nosa, uszu i gardła	3 Maja 20		4—6
Kagan Leon	Chor. dzieci	Staszica 9	8—11½	3—5
Kerszman Abram	Chor. wewn.	Bernardyńska 16, tel. 4-85	do 10	5—7
Klepacki Witold	Chor. dzieci	Niecała 16, tel. 14-71	do 10	3—5
Krause Artur	Chor. wewn.	Staszica 14A	10—12	4—5
Kochlöffel Rudolf	Chor. płucne	Krak.-Przedm. 68, II p. tel. 16-29	9—11	3—6
Korczak Stanisław	Chor. wewn.	Królewska 6	9—10	6—7
Kornelsztajn Józef	Chor. dzieci	Królewska 17, tel. 4 82	9—11	4—6
Kowalski Edmund	Chor. skór. i wen.	Karmelicka 2, tel. 57		7—8
Kozłowski Zygmunt	Chor. skór. i wen.	Ewangelicka 6,		3—6
Kożuchowski Tomasz	Chor. chirurg.	Ogrodowa 4t. 408	9—10	3—5
Kowaliński Kazimierz	Chor. skór. i wen.	Kr.-Przed. 53 m. 3		4—6
Kucharski Józef	Chor. wewn.	Niecała 20	8—10	4—6
Kujawski Czesław		Szopena 7		
Lerkam Adam	Akuszerja, chor. kobiece	Chmielna 1 m. 4, tel. 3-28	9—11	4—6
Lewiń Maurycy	Akuszerja chor. kobiece	Bernardyńska 16, tel. 4-02	9—11	5—7
Majewski Adam	Chirurgja	Krak.-Przed. 52, tel. 5-51	9—11	5—7
Malczewski Henryk	Chor. wewn.	Krak.-Przed. 48, m. 14		
Mandelbaum Hersz	Chor. wewn. i nerwowe	Bernard. 9, t. 6-54		4—6
Mesz Adolf	Chor. gardła nosa i uszu	Bernardyńska 12, tel. 5-57	do 9½ 12—2	5—7
Modrzewski Jan	Chor. chirurg.	Niecała 4, t. 6-45	8—10	3—5
Moroz Stefan	Chor. wewn.	Górna 3	9—10	4—6
Morozowa Janina	Analizy anatomo-patalog.	Górna 3	9—10	3—4
Oborska Jadwiga	Chor. oczu	Okopowa 14 m. 25, parter	9—3	6—8
Ossowski Józef	Chor. gardła, nosa i uszu	Krak.-Przed. 58, II p.	9—11	3—5
Pawłowski Waław	Chor. wewn. i dz.	Kościuszki 5	9—12	3—6
Płaczkiewicz Leon	Chor. wewn. i dz.	Krak.-Przedm. 62	10—11	3—5
Płotkin Noech	Akuszerja i chor. kobiece	Staszica 22, tel. 9-66	9—11	4—7
Prusak Salomon	Chor. kobiece i akuszerja	Krak.-Przed. 19, tel. 6-42	9—10	4—6

Imię i Nazwisko	Specjalność	Adres	Godziny przyjęć	
			rano	popoł.
Rachalewski Euzeb. Rozen Samuel	Chor.skór.i wen.. Chirurgja	Górna 12 Radziwiłłowska 3, tel. 3-81	9—10	6—8 5—7
Rozyner Ch. Rupniewski Edmund Rzewuska Halina Scholtz Edward	Chor. wewn.i dz. Chirurgja Chirurgja	Lubartowska 11 Ewangelicka 6 Krak.-Przed. 14 Narutowicza 61, tel. 13-35	9—11	5—7 4—6 4—5 3—5
Sitkowski Bronisław	Roentgenologia	Ogrodowa 7 a, tel. 2-45	9—11	4—6
Silberszlag Salek Schönfeld Norbert	Akuszerja chor. kobiece	Al. Racław. 6, tel. 9-92 Cicha 5, tel. 6-19	8—10	4—7
Schönbrun Dorota Skibiński Jan	Chor. oczu	Rynek 19 Niecała 11, tel. 10-91	10—12	4—6
Ślaski Krzysztof Sokal Klemens	Chor. dzieci Chor. wewn.	Staszica 2, t.8-67 Jezuicka 19, tel. 3-09	9—10 10—12	3—5 5—7
Spasowiczowa Janina Stano Tomasz Szafnicki Marjan	Chor. wewn. Chor. wewn. Chor. oczu	Narutowicza 23 Bernardyńska 3 Krak.-Przed. 53, tel. 5-37	11—12 10—12	4—6 3—5
Szpiro J. Szpiro Jehuda	Chirurgja	Narutowicza 20 Bernardyńska 18, tel. 12-77	8—10	4—7
Tenenbaum Hersz	Chor.wewn. i dz.	Kościuszki 3, tel. 2-57	8—10	3—5
Tołwiński Władysław Trojanowski Waclaw	Chor. wewn. Chor. dzieci	Narutowicza 35, Wieniawska 8, tel. 10 85	do 11 do 10	3—5 4—6
Tymiński Eugenjusz Wąsowski Stefan	Akuszerja chor. kobiece Chor. wewn.	Krak.-Przed. 10, tel. 15-9 3 Maja 18, tel. 11-37	9—10 do 10	3—5 4—6
Wachnowski Włodz. Wośkowski Aleks.	Akuszerja chor. kobiece	Narutowicza 53 Narutowicza 13, tel. 7-48	do 10	5 ¹ / ₂ —7
Wojtowski Karol Voit Michał	Chor. wewn.	Rynek 16 Powiatowa 3, tel. 5-76	9—10 0—12	4—6 4—6
Zajdenman Mojżesz Zajfen Henryk	Chor. oczu Chor. dzieci	Krak.-Przed. 48 Jezuicka 4 lub Lubartowska 12, tel. 10-33	9—10 do 10	4—6 5—7
Zwołińska Amelja Żurakowski Adam	Chor. dzieci Chirurgja	Szopena 11 Niecała 8, tel. 11-77	10—11	4—6 4—5

Dentyści.

- Blechman R. ul. Bernardyńska № 6.
Borowska D. ul. Szpitalna № 8.
Bronsztajn S. ul. Zielona № 5.
Bromberg S. ul. Ewangelicka № 8.
Cygielman N. ul. Krak.-Przedm. № 48.
Czaczkosowa Marja ul. Krak.-Przedm. № 56.
Czyżkowska Barbara ul. Prez. Narutowicza № 36.
Dziewulska J. Staszica № 2, m. 8.
Drożyńska A. ul. Szpitalna № 10. Pensjonat.
Fajersztanowie S. i F. ul. Krak.-Przedm. № 8.
Filipińska B. ul. Krak.-Przedm. № 78.
Girajtis Marja ul. Krak.-Przedm. № 57.
Goldberg M. ul. Zamojska № 25.
Halpern E. ul. Nowa № 3.
Holzkener Marja ul. Foksalna № 9.
Horowitz M. ul. Pijarska № 1.
Janiszewski M. ul. Kościuszki № 3.
Lewinzon Z. ul. 3-go Maja № 10.
Lew M. ul. Kościuszki № 5.
Minc E. ul. 1-go Maja № 39.
Minc S. ul. Staszica № 10.
Openhejm Stefanja ul. Kościuszki № 1.
Piechowski Adam ul. Prez. Narutowicza № 13.
Pliszczyński Władysław ul. Krak.-Przedm. № 17.
Rozenszer H. ul. Pijarska № 1.
Rubinsztejn D. ul. Królewska № 3.
Singnerówna E. Królewska № 4, m. 3.
Samochocki Wiktor ul. Bychawska № 27.
Solonowicz Łucja ul. Kółłataja № 5.
Szenbok ul. Krak. Przedm. 36.
Sztajnhamer M. ul. Niecała № 3.
Tabacznik J. ul. Krak. Przedm. № 55.
Tajgman H. ul. Ś-to Duska.
Zajfen M. ul. Płac Łokietka № 2.
Zajfen R. ul. Kościuszki № 7.
Zajfen S. ul. Staszica № 9.
Zandberg H. ul. Krak. Przedm. № 59.
Zynger E. ul. Królewska № 4.
-
-

SKOROWIDZ FIRM.

Lublin.

	Ogłoszenie na stronie		Ogłoszenie na stronie
<i>Bank Handlowy w Warszawie, Sp. Akc. Oddział w Lublinie, Krak.-Przedm. 39</i>	3	<i>Fabryka Rzeźbiarsko - Kamie- niarska p.f. Jarosław Nowak, Al. Raclawickie 2</i>	100
<i>Bank Ziemiański, Oddział w Lublinie, tel. 3-15 Dyrekcji, tel. 32 Ogólny. Wydział parcelacyjny 10 - 63</i>		<i>Hurtownia Apteczna — J. Ma- gierski i S-ka w Lublinie, Krakowskie-Przedmieście 25. Poleca wykwintne perfumy krajowe i zagraniczne. Wo- dy kolońskie i t. p.</i>	
<i>Budowlane. — „Tectum“ Ma- terjały Budowlane, Lublin Krak.-Przedm. 21 (Hotel An- gielski), telef. 10-88 i 4-45 poleca: cement, kafle, cegła, art. wodoc. i kanał.</i>		<i>Przemysł Leśny i własne tar- taki N. Zylberrajch, Lublin, Powiatowa 3</i>	
<i>Centrala Spółdz. Stowarzyszeń Roln.-Handl. w Warszawie Oddział w Lublinie, Staszi- ca 13</i>	30	<i>Komunalna Kasa Oszczędności Pow. Lubelskiego, Narutowi- cza 13</i>	14
<i>Dom Rolniczo-Ogrodniczy Tom. Turbański, Krak.-Przedm. 60</i>	1	<i>Kursy kroju i szycia Z. Twa- rowskiej, Wieniawska 12</i>	16
<i>Drukarnia „Sztuka“ Lublin, Ko- ściuszki 8</i>	44	<i>„Laryssa“ Spółka Samochodo- wa, Krak.-Przedm. 49</i>	3
<i>Fabryka Maszyn i Narzędzi Roln. M. Wolski i S-ka Sp. Akc. ul. 1 Maja</i>	6	<i>Magazyn Uniwersalny, L. Księ- życki, 1-go Maja 20</i>	10
<i>Fabryka Octu i Musztardy A. Gwoździowski, Lublin, Tel. 14-74. Rok założ. 1867</i>	20	<i>Miejski Zakład Gazowy, ulica Gazowa 9</i>	10
		<i>Miller F. Inż. Biuro elektro- techniczne, Krak.-Przedm. 49</i>	Okładka
		<i>Państw. Bank Rolny, Oddział w Lublinie, Kapucyńska 1</i>	Okładka

*Pierwsza Polska Siarkownia
Chmielu S. Bornstein i S.
Bromberg w Lublinie, ulica
3-go Maja 22, tel. 2-16*

*Przedsiębiorstwo Techniczno-Bu-
dowlane W. Szczepański i S.
Orłowski, Krak.-Przedm. 36 22*

*Reprezentacja Browaru Oko-
cimskiego, Lublin, Okopo-
wa 3, tel. 12-28.*

*„Rozbudowa“ Fabryka klepek
posadzkowych, różne wyro-
by budowlano - stolarskie M.
Rozenberg, Lublin, Rusalka
10, telef. 81.*

*Skład maszyn roln. i młyńsk.
Bracia Pospisil, Zamojska 20 46*

*Spółdzielnia Ogrodn. - Pszcze-
larska z odp. nieogr. ul. Li-
powa 3 22*

*T-wo T. Kujawski, M. Milewski,
Szwentner i S-ka, Krakowskie
Przedm. 62 22*

*Warsztaty i garaże samocho-
dowe Michał Rudczak, Kapu-
cyńska 1 16*

*Warsztaty Mechaniczne Bracia
Rakowscy, Bychawska 53 . 20*

*Wytwórnia stolarska J. Wrób-
lewski i W. Brzuska, Krak.-
Przedm. 36 14*

*Zakłady Kotlarsko-Mechanicz-
ne, Stanisław Sawicki w Lu-
blinie, ul. Piaskowa 23, tel.
6-83.*

*Zakład Stolarski Z. Chodorow-
skiego, Lublin, Żmigrod 8
przyjmuje wszelkie zamó-
wienia.*

*Zakład Stolarski J. Wojcie-
chowski, Rybna 3 34*

*Zakłady Mechan. E. Plage i Laś-
kiewicz, Bronowice. 26*

*Zrzeszenie Cegielń Lubelskich
ul. 3-go Maja 6. 30*

DLA JADĄCYCH DO STOLICY
„POLTUR”

Polskie Zakłady Turystyczne
W A R S Z A W A, NOWY ŚWIAT 57.

Firmy zamiejskowe.

	Ogłoszenie na stronie		Ogłoszenie na stronie
<i>Apteka Karczewski - Tuszyński,</i> Warszawa, Trębacka 4.	12	<i>Fabryka Maszyn Roln. Melichar</i> Umrath i S-ka, Lwów, Gro- decka 61	8
<i>Apteka Jana Witkiewicza, Potok</i> Złoty, k. Buczacza.	14	<i>Fabryka papy „Gospodarz“, Sp.</i> Akc., Sieradz	34
<i>Aptekarz S. Hay, Lwów, Kazi-</i> mierzowska 31.	28	<i>Fotograf Polski administracja</i> Warszawa, Czackiego Nr. 3/5.	40
<i>Apteka Mikolascha, Lwów, Ko-</i> pernika 1.	40	<i>Fabryka tektury smołowcowej</i> i asfaltu Alfred Peszke, War- szawa, Zawiszy 8	34
<i>Benzons - Pflaster Hamburg,</i> Mönckebergstr. 31.	16	<i>Fabryka Wyrobów Mącznych</i> „Kłos“, Lwów, Kościuszki 14.	20
<i>Biuro Techniczne Inż. Albert</i> Karp, Warszawa, Wilcza 54. . .	12	<i>Huta Szklana „Widok“ Sp. z o.o.</i> Radom, Dzierzków 3	20
<i>Biuro i Przedsiębiorstwo Budo-</i> wy, Inż. M. Landau, Lwów, Senatorska 11-a.	20	<i>Kaliska Wytwórnia Zabawek</i> „Kawyza“, Kalisz, Złota 19.	34
<i>Biuro Dostaw Materjałów Bu-</i> dowlanych „Domat“, Kraków, Al. Krasińskiego 10.	12	<i>Krak. Kursy Samochodowe L.</i> Hubicki, Kraków, Pijarska 4.	42
<i>Fabryka czekolady i cukrów,</i> A. Piasecki S. A., Kraków. . . .	2	<i>Kursy Maturyczne „Wiedza“</i> Kraków, ul. Studencka 14.	48
<i>Fabryka chemiczna „Lek“, War-</i> szawa, Trębacka 4.	72	<i>Mechaniczny Zakład Powroźni-</i> czy, Krüger Karol, Łódź, ul. Piotrkowska Nr. 130	53
<i>Fabryka instrumentów geodezyj-</i> nych i rysunkowych G. Ger- lach, Warszawa, Tamka 40. Ossolińskich 4.	36	<i>„Pałac Sztuki“, Warszawa, Trę-</i> backa 2	20
<i>Fabryka kopyt i szpilek Sp. Akc.</i> „Formiarz“, Warszawa, Ko- wieńska Nr. 14.	22	<i>Parfumerie D'Orient, Warszawa</i>	16
<i>Fabryka Lin i Siatek Drucia-</i> nych St. Rudowski, Zawier- cie	38	<i>Polskie Zakłady Marconi S.A.</i> Warszawa, Narbutta 29	58
		<i>Polskie Zakłady Przemysłu</i> Cynkowego, Sp. Akc. Będzin	18

Pracownia Rzeźbiarsko-Kamiennarska Ludwik Tyrowicz,
Lwów, Piekarska 95 72

„*Przegląd Budowlany*” redakcja
i administracja, Warszawa,
Ludna 9a. 52

„*Przegląd Zdrojowo kąpielowy*”
red. i administracja, Kraków,
Sobieskiego 16-c 52

Rybnicka Fabryka Maszyn Sp.
z o. o. Rybnik, G. Śląsk 4

Skład Instrumentów Muzycznych
Jakób Śpiwak, Warszawa,
Nalewki 12 22

Skład i Hodowla Nasion Tel.
Otmianowski, Poznań, Szkolna
9 32

Skład Instrumentów Muzycznych
St. Pełczyński, Poznań,
ul. 27 Grudnia 1 16

Skład Maszyn do szycia S. Ja-
kubowicz, Warszawa, Żelazna
Brama 6 8

Śląska Fabryka Wyrobów Metalowych „Mewa”, Bielsko,
Strzelnicza 35 12

Szkółki Ogrodnicze Ordynacji Zamojskiej „Florjanka” poczta
Zamość

„*Tygodnik Handlowy*” Warsza-
wa, ul. Szkolna 10 80

Wytwórnia „Salwiolu” Cieszyn,
Skrzynka poczt, 48 50

Wytwórnia Win H. Makowski,
Kruszwica 40

Wytwórnia Wyrobów Metalowych
E. Gallas, T. Kryński,
Cieszyn, Stawowa 6 42

Zakłady Przemysłowe „Chęciny”
S. A. w Chęcinach 20

Zakłady Elektryczne Bracia Bor-
kowscy S. A. Warszawa, Bra-
cka 12 53

*Zjednoczone Fabryki Gilz i Bi-
bułek „Herbewo”* S. A. Kra-
ków, Słowackiego 64 72

FABRYKA RZEŹBIARSKO-KAMIENIARSKA
P. F. JAROSŁAW NOWAK

dawniej A. T I M M E

wł. R. TIMME i M. NOWAKOWA

LUBLIN, Aleje Raclawickie Nr. 2 (dom własny). — Telefon 15-22.

WYKONYWA WSZELKIE ROBOTY RZEŹBIARSKO-KAMIENIARSKIE,
BUDOWLANE Z GRANITU, MARMURU, PIASKOWCA, PŁYTY Z MARMURU
DO INSTALACJY ELEKTRYCZNYCH i t. p. 54

S P I S R Z E C Z Y .

	Str.
KALENDARJUM	3
DZIAŁ OGÓLNY:	
Ziemia Lubelska i Wołyń w życiu gospodarczem Państwa	55
Przemysł i handel w Lubelszczyźnie i na Wołyniu . . .	59
Państwowy Bank Rolny w Lublinie	63
Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie	65
Izba Rzemieślnicza w Lublinie	69
Lublin, w roku 1929	73
Z cyklu lubelskich karykatur	81
DZIAŁ INFORMACYJNY:	
Władze, urzędy i instytucje urzędowe w Lublinie . . .	83
Zrzeszenia, organizacje i instytucje społeczne	88
Zawody wyzwolone	91
SKOROWIDZ FIRM	96

BIBLIOTEKA
UMCS
LUBLIN

D Nr 134085

NAJLI

ACIELEM

KA
W

Cena

KIEGO
/INCJI

zł 15 gr

CUW - Kd 31 CWD. W-wa. 1864/Wa
Prj - 2. Zam. 1111. To. XI. 1900. 1000.

WIELKI, ILUSTROWANY
BEZPARTYJNY DZIENNIK

„EXPRESS LUBELSKI“

W KAŻDYM NUMERZE OPRÓCZ
LICZNYCH ARTYKUŁÓW, INFORMACJI
i WIADOMOŚCI

**Kilkanaście jedno i dwubarwnych
ilustracji i fotografii.**

KTO PRENUMERUJE „EXPRESS LUBELSKI“ NIE
POTRZEBUJE NABYWAĆ PISM ILUSTROWANYCH.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA WYNOŚI:

**W administracji—3 zł. 50 gr. z odnoszeniem—3 zł. 75 gr.
z przesyłką pocztową — 4 zł.**

Z NIŻKĘ OTRZYMUJĄ

**50 gr. w Lublinie i na prowincji:
urzędnicy i pracownicy państwowi, komunalni, wojsko,
nauczycielstwo, policja i robotnicy.**

Prenumeratę przyjmujemy
OD KAŻDEGO DNIA W MIESIĄCU

ADRES „EXPRESSU LUBELSKIEGO“:

**Kościuszki 8, parter, front, wejście wprost z ulicy.
Tel. Nr. 360.**

4588

CZASOPISMA

1930

INŻYNIER - ELEKT
F. MILL
KONCESJONOWA
BIURO ELEKTROTECHNICZNE

LUBLIN, UL. KRAKOWSKIE-PRZEDMIEŚCIE 49

Telefony: 213 (biuro), 701 (miesz.).

**WYKONUJE WSZELKIEGO RODZAJU INSTALACJE
ELEKTRYCZNE PRĄDÓW SILNYCH I SŁABYCH.
ELEKTRYFIKACJA MAJĄTKÓW ZIEMSKICH.
DOSTARCZA WSZELKIE MATERJAŁY ELEKTRY-
CZNE I ARMATURY ŚWIETLNE.**

**PROJEKTY KOSZTORYSY I OFERTY NA KAŻDE ŻĄDANIE.
FIRMA POSIADA NIEOGRANICZONĄ KONCESJĘ NA
WYKONANIE PRZEMYSŁU ELEKTROTECHNICZNEGO.**

25

WŁOSKA SP. AKC. „POWSZECHNA ASEKURACJA W TRYJEŚCIE“

ASSICURAZIONI GENERALI

DYREKCJA NA POLSKĘ W WARSZAWIE.

ODDZIAŁ W LUBLINIE: ul. 3-go Maja 22, tel. 9-11 i 14-58.

Kapitały własne T-wa z końcem 1928 r. ltr. 1.233.428.352,00.

UBEZPIECZENIA: posagowe, na dożycie, pośmiertne, sieroce kombinowane z rentą, inwalidzkie, mieszane, oraz wszelkie kombinacje ubezpieczeń życiowych. **Pozatem:** od ognia, kradzieży z włamaniem, nieszczęśliwych wypadków, oraz transportów i walorów.

Rok założenia 1831.

Rok założenia 1831.

23